VARIMAJANDUS

Ettevõtjad avasid tankistide pihta tule

Suurettevõtja **Enn Veskimägi** veab jõulist võitlust selle eest, et Eestis muutuks keerulisemaks tankistide elu ja et riik saaks tõhusamalt võtta vahele pahatahtlikke skeeme kasutavad juhatuse liikmed. ▶ 8–9

INVESTOR

Venemaa kui suur küsimärk

Investorid on taas avastanud nelja suure areneva turuna tuntud BRIC-riigid ehk Brasiilia, Venemaa, India ja Hiina. Ehkki raha sissevool neisse riikidesse on enneolematu, säilib Venemaa suhtes ettevaatus. ▶ 14–15

PANE TÄHELE

Äripäev ilmub suvel kolm korda nädalas

26. juunist kuni 18. augustini ilmub Äripäev esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel.

Veebilehel **www.aripaev.ee** värsked majandusuudised iga päev!

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

PÄEVA TEGIJA

Kohus andis rahmeldamiseks loa

Tallinna halduskokohus otsustas, et valitsusel on õigus seadust muuta ka lühema kui kuuekuulise etteteatamise tähtajaga, nagu näeb ette maksukorralduse muutuse seadus. Kaubandus-tööstuskoda tahtis peadirektor **Mait Paltsi** sõnul teada, kas seadusandja võibki seadust rikkuda, kui tahtmine tuleb. Selle otsuse järgi selgub, et antagu minna. Maksumäära alandamise ärajätmine ei riivanud kaubanduskoja õigusi sellisel määral, et annaks aluse kahjunõude rahuldamiseks, leidis kohus.
▶ Loe lisaks lk 2

Esmaspäev, 26. juuni 2017
nr 121 (5719) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,1163 ▼	0,8957 ▲	9,7614 ▼	66,8652 ▼	27,94 ▲	-0,271 ▲

LUUBI ALL

Krüptohulluse oht

Eesti firma ajas kokku miljoneid eurosid krüptorahal põhineva panga rajamiseks. Investorid ja järelevalve aga soovitavad sellesse kriitiliselt suhtuda. ▶ 4–7

ILLUSTRATSIOON: SHUTTERSTOCK

TELLIJATELE: Juhtimistreener John Blakey sõnul on kasumi teenimist kummardav ärimudel mõranemas. ▶ Pärnu Konverentsid

LÜHIDALT

LHV suurendab aktsiakapitali

LHV Group suurendab ettevõtte aktsiakapitali seoses 2014. aasta üldkoosoleku otsusega, kus kinnitati töötajate optsiooniprogramm. ASi LHV Group nõukogu otsustas eelmisel nädalal toimunud koosolekul suurendada ettevõtte aktsiakapitali kuni 411 337 euro võrra, selgub ettevõtte avaldatud börsiteatest. Aktsiakapitali suurendamine on tingitud vajadusest emiteerida uusi aktsiaid 2014. aasta 23. mai üldkoosoleku otsusega kinnitatud optsiooniprogrammis osalevatele töötajatele. Emissiooni lõplikud tulemused selguvad märkimisperioodi lõpus.

Jõustub hädaolukorra seadus

Järgmisel kuul jõustub uus hädaolukorra seadu, mis täpsustab riigiasutuste, kohalike omavalitsuste ja eraettevõtjate rolli hädaolukorra ennetamises, hädaolukorraks valmistumisel ja selle lahendamisel.
Siseminister Andres Anvelt sõnas, et uue seaduse jõustumisega muutub hädaolukordade lahendamine selgemaks. "Tänaseni lahendati hädaolukordi väga erinevalt, sest igal asutusel oli selleks erinev juhtimiskorraldus. Nüüd on tegutsemiseks ühtsed põhimõtted ja nii on kõigil osapooltel selge, kuidas ja mida hädaolukorras teha," selgitas siseminister.

SAS kahekordistab säästuprogrammi

Kuigi Skandinaavia lennufirma SASi kahjum jäi oodatust tunduvalt väiksemaks, otsustas kontsern säästuprogrammi 3 miljardile Rootsi kroonile suurendada, vahendas Dagens Industri.
Analüütikud ootasid teises kvartalis 0,36 miljardi krooni suurust miinust, aga SAS suutis vähendada kahjumit 110 miljonile kroonile. Samuti parandas SAS käibenumbreid: võrreldes möödunud aasta sama ajaga kasvas käive 8,9 miljardilt 9,8 miljardile kroonile.
Sellest hoolimata teatas ettevõte, et suurendab 2020. aastaks säästuprogrammi 3 miljardile kroonile ning kontsern otsib võimalusi, kuidas äri efektiivsemaks muuta.

Teemandiäri viis Itaalia pangad politsei huviorbiiti

Itaalias uurib politsei teemandiäri, millesse on segatud mitu panka, teiste hulgas ka kriisis Monte dei Paschi, vahendas Handelsblatt. Teemandikaupmehed on Itaalias viimastel aastatel aina enam pankade abi kasutanud ning viimased teenivad tehingutelt oma protsendi. Nüüd on Itaalia meedias hakanud kõlama pettunud klientide hääled, kellele on müüdud teemante liiga kallilt.

AMETIKOHT

RKASi juht astus tagasi

Riigi Kinnisvara ASi juht Urmas Somelar esitas neljapäeval tagasiastumispalve.

"Esitan käesolevaga Riigi Kinnisvara ASi nõukogule oma tagasiastumispalve ettevõtte juhatuse esimehe kohalt," teatas ta. "Soovin selle sammuga anda uuele nõukogule võimaluse keskenduda oma lähikuude töös J. Kuperjanovi 9 seotud küsimuste aruelule, mitte erinevate lindistuste kuulamisele ja kuuldu hindamisele," kirjutas ta pressiteates.

Kuperjanovi 9 on Eesti Rahva Muuseumi (ERM) endine näitusehoone, mida soovisid endale korporatsioon Sakala ja Tartu linn ning mille müügil tekkis konflikt Somelari ja endise riigihaldusministri Mihhail Korbi vahel. Endine näitusemaja jõudis küll enampakkumisele, kuid minister Korb tühistas selle.

Riigile kahjulik otsus

Sakala tegi avaliku enampakkumise tühistamisele järgnenud pakkumisel selle hoone eest parima pakkumise, milleks oli 610 000 eurot. Selle asemel kohustas minister Korb Riigi Kinnisvara nõukogu ja juhatust võõrandama hoone Tartu linnavalitsusele hinnaga 500 001 eurot.

"Riigile kuuluva äriühingu juhatuse liikmena ei saa ma nõustuda äriühingule rahalise kahju tekitamisega ning täna hommikupoolikul saatsin sellekohase ametliku kirja ka Riigi Kinnisvara nõukogu liikmetele. Ma loodan, et hiljuti ametisse nimetatud uus nõukogu koguneb peatselt, et selle hoone võõrandamise küsimuses otsus teha," kommenteeris Somelar.

Kummaline lekitamine

Somelar lisas, et kogu protsessi teeb kummaliseks asjaolu, et kohe pärast märgukirja saatmist nõukogu liikmetele lekitati meediasse üks Riigi Kinnisvara ASi sisemise koosoleku helisalvestus, millel Somelar nimetas haridusminister Mailis Repsi peast rasedaks ning kantsler Tea Varrakut kurjaks tädiks. Ta on asjaosaliste ees vabandanud.

Mullu kevadel pälvis Somelar avalikkuse tähelepanu, kui leidis, et üle 45aastane inimene ei ole enam kuigi võimeline uusi töövõtteid omandama.

Riigihalduse minister Jaak Aab leiab, et RKASi juhatuse esimehe Urmas Somelari tagasiastumine oli õige samm ja tunnustab, et Somelar võttis vastutuse oma käitumise eest.

Eksitab avalikkust

Aab kirjutas pressiteates, et Urmas Somelar eksitab avalikkust oma tagasiastumise põhjendustega. "Minu ettepanek Urmas Somelarile tagasiastumiseks oli seotud ainult tema ebaeetilise käitumisega, mis ei ole sobiv riigi äriühingu juhile. Kuna see polnud esmakordne taoline juhtum, ei näinud ma sellises olukorras muud võimalust," selgitas Aab pressiteates.

Aab lisas, et Somelari käitumine avalikkuse ja ajakirjanduse ees on kahetsusväärne. "Ta püüab siduda juhtunut muude otsuste ja asjaoludega, millega ta alusetult kahjustab enda juhitud riigi äriühingu, ministrite ja riigiametnike mainet," ütles riigihalduse minister.

RKASi juht Urmas Somelar teatas neljapäeval, et astub oma ebaõnnestunud sõnavõtu pärast haridusministri Mailis Repsi kohta ametist tagasi.

ÄRIPÄEV.EE

Soovin selle sammuga anda uuele nõukogule võimaluse keskenduda oma lähikuude töös J. Kuperjanovi 9 seotud küsimuste aruelule.

Riigi Kinnisvara ASi juht Urmas Somelar põhjendab oma tagasiastumispalvet.
FOTO: RAUL MEE

KOHTUOTSUS

Valitsus ei rikkunud seadust

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Tallinna halduskohus jättis rahuldamata kaubanduskoja kaebuse sotsiaalmaksuseaduse muutmisega tekitatud kahju hüvitamiseks.

Mai lõpus kaebas kaubanduskoda valitsuse kohtusse, sest maksuotsuseid tehti liiga järsku. Nimelt pidi selle aasta alguses jõustuma sotsiaalmaksu seaduse muudatus, mis langetas sotsiaalmaksumäära poole protsendi võrra ja 2018. aastal veel poole protsendi võrra. Muudatuse eesmärk oli ettevõtluse toetamine maksukoormuse leevendamise kaudu 2017. aastal ligikaudu 40,5 ja 2018. aastal ligikaudu 86 miljoni euro võrra.

Võimule tulnud uus koalitsioon otsustas aga sellest maksulangetusest loobuda ning sellekohane seadusemuudatus jõustus vaid üks päev enne päeva, millal madalam maksumäär pidi rakenduma. Maksulangetuse ärajätmise jõustamisel ei järginud riik seadusest tulenevat kuue kuu reeglit ehk minimaalset ooteaega, mis peab maksumuudatuse jõustumisele eelnema.

Kaubandus-tööstuskoja peadirektor Mait Palts ütles mais, et koja ainus eesmärk on saada selgust, kas kehtib maksukorralduse seaduse paragrahv, mis näeb ette, et seadusemuudatusest peab teada andma kuus kuud enne seaduse jõustumist. Palts lisas, et kui riigikogu kuue kuu reegli tegi, siis oli kõigil arusaam, et sellest tuleb ka kinni pidada ja et see ongi seadusandja kohustus.

Koda soovis selgust

"Kõikide maksumaksjate huvides on vajalik saada selgust, kas seadusandja võibki võtta seisukoha, et võib seadust rikkuda, kui tahtmine tuleb," ütles Palts.

Halduskohus leidis, et kuigi maksumäära alandamise ärajätmine riivas kaubanduskoja kui sotsiaalmaksu maksja õigusi, kuid mitte sellisel määral, et see annaks aluse kahjunõude rahuldamiseks. Maksumäära langetamise ärajätmine ei olnud vaidlusalusel juhul avaliku võimu kandja kohustuste oluline rikkumine. Maksukorralduse seadus näeb küll ette, et maksuseaduse muudatuse vastuvõtmise ja jõustumise vahele peab jääma kuus kuud, kuid seda üldjuhul, st tegemist ei ole absoluutse reegliga.

Maksupoliitika muutmine valitsuskoalitsiooni vahetumise tõttu on riigikogu õigus, millesse kohtu sekkumise võimalused on piiratud. Nimetatud asjaolude tõttu ei olnud riigivastutuse seadusest tulenevad kahju hüvitamise eeldused täidetud ning halduskohus jättis Eesti Kaubandus-Tööstuskoja kaebuse rahuldamata.

Sotsiaalmaksuseaduse järgi on sotsiaalmaksu määr 33 protsenti maksustatavalt summalt. 2015. aasta juunis vastu võetud seadusemuudatusega otsustas riigikogu langetada alates selle aasta 1. jaanuarist sotsiaalmaksu määra 32,5%-le. Mullu 19. detsembril võeti vastu järgmine muudatus, millega otsustati see vähendamine ära jätta ehk jätta endiselt kehtima 33%-line maksumäär.

Kaubanduskoda leidis, et kuna kaebaja oli arvestanud, et 1. jaanuaril 2017 sotsiaalmaksu määr alaneb, tekkis talle kõrgema maksukohustuse võrra kahju. Koda soovis mõista riigilt välja seadusemuudatusega tekitatud kahju summas 256,61 eurot.

MÖÖBLIKAUBANDUS

Asko ja Sotka jäävad Eestisse alles

KAURO TAFITŠUK
kauro.tafitšuk@aripaev.ee

Hoolimata Soome jaemüügiettevõtte Kesko plaanist müüa Indoor Group OY, mille alla kuuluvad mööblimüüjad Asko ja Sotka, jäävad mõlemad poed Eestisse alles ja plaan on mõlema keti kasvu jätkata, ütles Sievi Capital Oyj tegevdirektor Heikki Vesterinen.

Eelmisel nädalal teatas Soome börsifirma Kesko Corporation, et on alla kirjutanud kokkuleppele, mille järgi müüakse Indoor Group ettevõttele, mille omanikud on Sievi Capital Ojy, kolm Sotka frantsiisivõtjat ja Etera Pension Insurance Company. Müügihinnaks kujunes 67 miljonit eurot.

Sievi Capital Oyj ostab Indoor Groupi ja koos sellega ka Eesti tütarettevõtte. Müügitehing sõlmitakse 30. juunil.

Indoor Group ASi tegevjuhi Kari Forssteni sõnul ettevõtte müük struktuurilisi muudatusi ei too ja töö jätkub tavapäraselt.

"Eelmisel aastal avasime Narvas uued kauplused. Sel aastal avame septembris Tartu Lõunakeskuses uue Asko sisustuskaubamaja ja Sotka mööblimaja. Samuti teeme Pärnus parandusi ja arendame e-poodi," selgitas Forssten. Mööblimüük eelmisel aastal kasvas, samuti suureneb e-poe müük rohkem kui kauplustе müük. Inimesed kulutavad rohkem raha sisekujundusele, turg muutub ja müügitöö kvaliteet on oluline, lisab Forssten.

2016. aastal ulatus Indoor Groupi käive 187 miljonile eurole ja tegevuskasum oli 9,8 miljonit eurot. Lisaks veebipoodidele on Asko ketil 34 poodi Soomes ja 5 Eestis. Sotkal on 52 poodi Soomes ja 5 Eestis. Indoor Groupi alla kuuluvad ka diivanitootja Insofa Oy ja Eesti tütarfirma Indoor Group AS.

Konkurent on enesekindel

Internetikaubamaja ON24 juhataja Astrid Bachmanni sõnul läheb neil nii Eestis kui ka Soomes hästi ning kasv liigub soovitud tempos. Konkurendi, Askot ja Sotkat omava emafirma müük võib Bachmanni sõnul tekitada erinevaid stsenaariume.

"Mööbliturg on tihedalt seotud kinnisvaraturuga, kui aktiveerub uue kodu soetamine, läheb ka mööbliturul hästi," lisas ta.

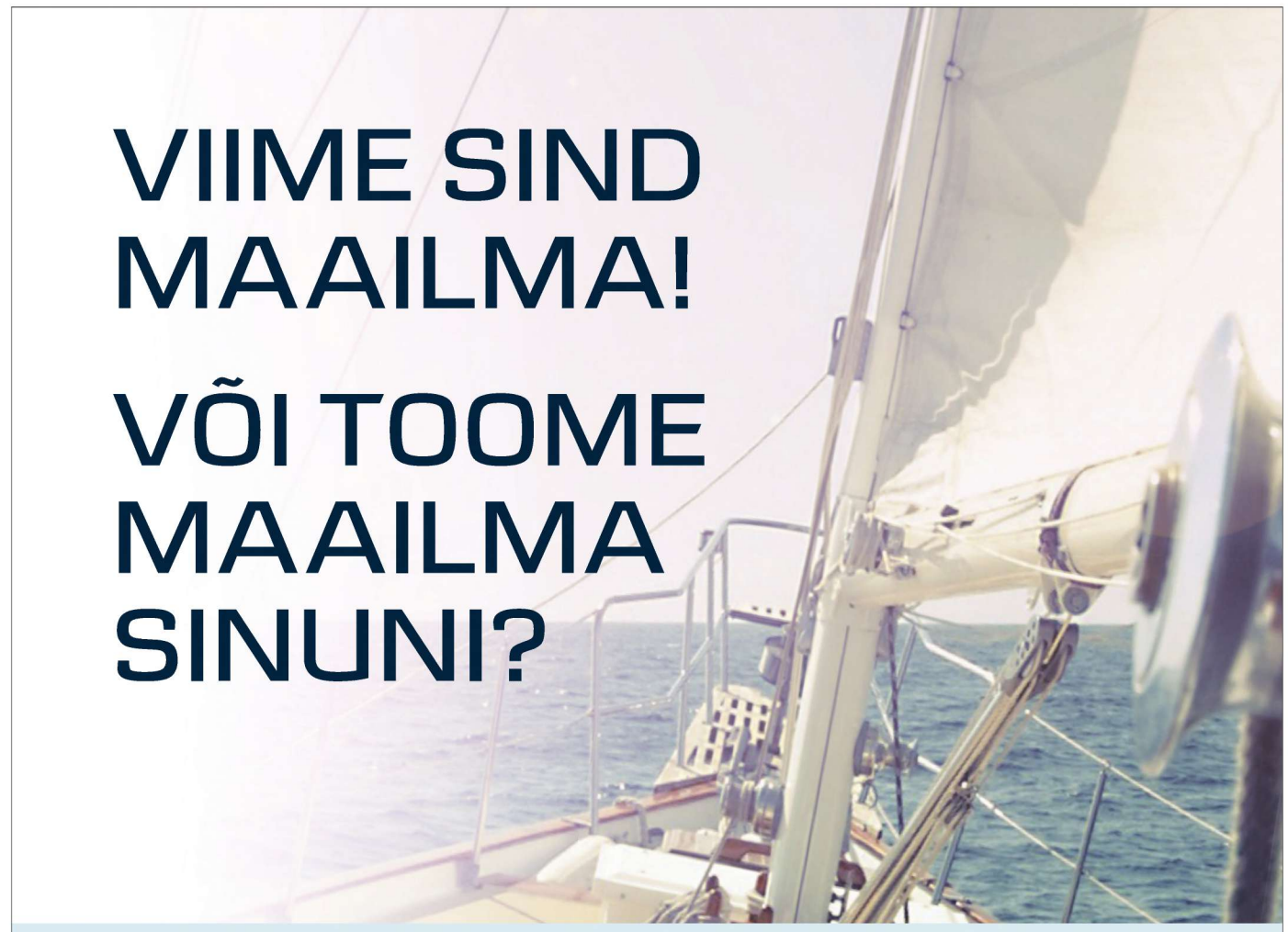

MIKS?

Täna on vähe edukaid ettevõtteid, kes ei sooviks tegutseda rahvusvahelisel turul. Danske Bank on suurimaid panku siinses regioonis.
Tänu sellele saame aidata piiriülestes tegemistes ka Sinu ettevõtet ja tuua maailma Sinuni.

KUIDAS?

Danske Banki esindused 16 tähtsamas finantskeskuses on väravaks, mille kaudu saame viia Sinu ettevõtte kas või kogu maailma. Tänu 3000 partnerpangale suudame finantseerida kõiki vajalikke tehinguid.
Meie võimekus on küll globaalne, kuid selle keskpunkt paikneb Läänemere-äärsetes riikides. Sinu heaks töötavad Põhjamaade parimad eksperdid, kes aitavad Sul langetada õigeid otsuseid õigel ajal.
Teame, kuidas viia Sinu ettevõtet elukaarel edasi, sest oskame näha, kus asub Su ettevõte täna, millised on väljakutsed ja eesmärgid, mis tagavad jätkuva arengu.
Tänu sellele saame viia Sind maailma.

KAS LÄHEME? VÕI TOOME?
Mõtleme koos läbi.

ariklient@danskebank.ee
tel 675 2000

Danske Bank

Enne finantsteenuste kasutamist tutvu teenuste tingimustega.
Vajadusel küsige lisainfot telefonil 6 800 800 või www.danskebank.ee

HALDUSREFORM

Koeru vald läheb valitsuse vastu kohtusse

Eelmisel nädalal otsustati Koeru vallavolikogu istungil, et vald pöördub valitsuse vastu kohtusse. Põhjuseks soov lõpetada Koeru valla sundliitmine.

Koeru vald eelistaks liita Koeru ja Rakke valla. Koeru ja Rakke vabatahtliku liitumisega tekiks 3700 elaniku ja ligi 6 miljoni eurose eelarvega Piibe vald, mis ületab haldusvõimekuselt mitu haldusreformi käigus tekkivat uut omavalitsust, teatas Koeru vallavolikogu.

Koeru vallavolikogu esimehele Külvar Mandile tundub, et valitsus on kaotanud silmist haldusreformi tegeliku mõtte. "Eriti Loksa erandi valguses ei saa me kuidagi leppida valitsuse seisukohaga, mis läheb vastuollu Rakkes ja Koerus rahvaküsitlustel välja selgitatud arvamusega," selgitas ta. "Kahjuks oleme sunnitud valitsusele haldusreformi eesmärki meelde tuletama kohtu kaudu."

Kohtusse pöördumist takistab esialgu valitsuse sundliitmise määruse puudumine, milles sundliitmise otsust põhjendatakse. Kuigi hea tava kohaselt oleks pidanud valitsus pärast sundliitmise otsust määruse sundliidetavale vallavalitsusele edastama, ei ole seda tehtud.

Koeru valla elanike arvamuse väljaselgitamiseks on Koeru vallas tehtud kaks rahvaküsitlust. Detsembris 2016 vastas 80% hääletusel osalenud vallaelanikest eitavalt Koeru valla liitumisele loodava Järva vallaga ning selle aasta märtsis soovis 55% liitumist Rakkega vallaga.

ÄRIPÄEV.EE

toimetaja Rivo Sarapik
tel 667 0111
toimetajad@aripaev.ee

Äripäev
26. juuni 2017

DIGIRAHANDUS

“Seal on palju, mis saab nihu minna. Ilmselt lähebki”

Krüptoraha hulluse tuules tahab Eesti firma luua sellel põhinevat panka. Üle maailma on kokku aetud kümneid miljoneid eurosid, kuid ettevõtmine tekitab investorites ja finantsinspektsioonis küsimusi.

KRISTEL HÄRMA,
MÄRT BELKIN
aripaev@aripaev.ee
Äripäev

Varemgi krüptorahanduse valdkonnas tegutsenud tiim üritab Eestist käima saada utoopilist krüptopanka Polybius, mille loomiseks andsid uskujad esimese nädalaga 12 miljonit eurot.

Ärinime Polybius Foundation OÜ all tegutseva ettevõtte tootejuht Vitali Pavlov rääkis intervjuus tehnikaportaalile Geenius, et nad on esimesed, kes leidsid, et pangasüsteemis pole kõik ideaalne ning seetõttu hakati ehitama panka ühisrahastuse mudeli kaudu.

Krüptorahaga tegeleva panga loomisest on rääkinud paljud, tihti küll kahtlased ettevõtmised, nagu petuskeem OneCoin. Polybius tahab arveldama hakata aga pärisvaluutas, nagu dollarid ja eurod, mitte krüptorahas. Ekspertidele teeb projekt siiski pisut muret.

“Praegu midagi õiget ma seal ei näe,” ütles investor Madis Müür Polybiuse kohta. Aga pangaloomisplaanid? “Natuke julgeksin isegi kahelda, kas neil see eesmärk on,” rääkis Müür. Ta tõi välja, et eestvedajad on ise öelnud, et isegi kui pangast asja ei saa, teevad nad selle raha eest midagi muud. “Ma ei teagi, kui väga nad ise ka usuvad sellesse.”

Võimas idee

Et pangaplaane finantseerida, korraldab Polybius praegu suurejoonelist ühisrahastuskampaaniat. Ennast turundatakse aktiivselt nii sotsiaalmeedias kui ka mujal internetis, käiakse konverentsidel.

Kui uskuda kodulehte, on Polybius juuni alguses alanud kampaaniaga lehe trükkimineku ajaks kogunud rohkem kui 23 miljonit dollarit.

Krüptoraha ekspert Asse Sauga ütles, et firma plaanid on võimsad, aga teenuse vajalikkus tekitab küsimusi. “Plokiahela tehnoloogia on loomult loodud hajussüsteemide käitamiseks ja ehitamiseks,” rääkis ta.

Kuna Polybius tahaks tööle asuda reguleeritud pangana, saab tegu olla karme reegleid järgiva keskselt juhitud asutusega. Hajusvõrkude tehnoloogiatega luuakse niisiis tsentraalset institutsiooni. “Siin on lisaks loogikaveale ka kontseptuaalne viga,” rääkis Sauga.

Järelevalvele peavalu

Lühikese ajaga hiigelsumma kokku saanud ühisrahastusprojekt on silma jäänud ka järelevalveasutustele. Kuu alguses saatis finantsinspektsioon välja võimalikele investoritele suunatud hoiatusteate, milles seisis, et firmal pole finantsasutuse tegevuslube.

Polybius ise ütleb aga, et tegevuslube polegi vaja, et organiseeris ühisrahastuse kampaania plokiahela tehnoloogiat kasutades selleks, et saada rahastust tulevase finantsasutuse loomiseks, seisab kirjas, mille firma advokaat Äripäevale saatis. Kui asi loodud, taotletakse ka load.

Finantsinspektsiooni finantsteenuste ekspert Lii Müürisepp ütles, et Polybius kasutab juba praegu sõnu, mis on finantssektorile omased. Firma nimetab end pangaks, räägib prospektidest, raha kaasamisest, investoritest. Infomaterjalidest leiab ka viite maksesüsteemi SWIFT liikmelisusele ning fraasi “autoriseeritud maksuasutus”.

“Sellega luuakse mulje, nagu võiks olla tegemist reguleeritud tegevusega, et on olemas registreeringud ja/või tegevusload. Kuna see aga nii ei ole, siis peab finantsinspektsioon vajalikuks avalikkust hoiatada,” rääkis Müürisepp.

Lisaks teeb inspektsioonile muret see, et firma kaasab raha, ent pole nende juures registreerinud oma prospekti, ehkki kodulehelt dokumendi leiab. Firma advokaadi sõnul asi nii ongi.

Polybiuse teatel ei tee nad aga väärtpaberite avalikku pakkumist, vaid tegu on ühisrahastuse kampaaniaga, mille käigus ei väljastata investoritele varalisi õigusi ega kohustusi.

Nimelt ei saa krüptopanga investorid ettevõttes osalust, vaid õiguse pisikesele osale firma tulevasest kasumist.

Ehib end võõraste sulgedega

Pangaloojate veebikülg on professionaalne ja muljetavaldav. Kui jätta kõrvale kummalise boonusskeemi kirjeldus, ei erine leht kuidagi tavalise idufirma omast. Leiab kõlavaid tsitaate, rõhutakse innovatsioonile. “Raha teeb raha,” algab krüptopanga kirjeldus.

Usaldust äratab ka firma koostööpartnerite loetelu. Eriti torkab silma see, et nõuandjana on välja toodud konsultatsioonifirma Ernst & Young Šveitsi osakonna tippeksperdid. Tegelikkus on veidi teine. “EY-l ei ole mitte kunagi olnud mingeid suhteid Polybius Cryptobankiga,” ütles konsultatsioonifirma Balti üksuse brändi koordinaator Lemmiki Ehatamm.

Veelgi enam – EY on saatnud ametliku nõudmise, et krüptopankurid lõpetaks Ernst & Youngi brändi väärkasutamise. Üks nimetatud ekspert on küll tõesti Polybiusele nõu andnud, ent tema töösuhe EYga on lõppenud.

Seadust praegu ei riku

Politsei- ja piirivalveamet on Polybiuse tegemistest teadlik, ütles pressiesindaja Seiko Kuik. Praegu ei ole firma tegevuses midagi ebaseaduslikku, märkis Kuik ja lisas, et enne oma raha mängu panemist tasuks veenduda, millega on tegu.

Ehkki väidetavate nõustajate nimistus on ka finantsala asjatundjaid, on asutajate panganduskogemus kesine. “Kui panganduskauged inimesed hakkavad võõra raha eest panka tegema, siis seal saab ikka väga palju asju nihu minna ja väga tõenäoliselt ka läheb,” ütles investor Madis Müür. Tema hinnangul on tegu inimestega, kes tahavad krüptorahade mullist kasu lõigata. “Kiiremad poisid oskavad eufoorilist raha ja mulli ära kasutada,” märkis investor.

“Kui nad tahaksid reaalset ettevõtet teha, siis tõenäoliselt mõistlikuma hinnataseme pealt,” nentis ta. Praeguse hinnataseme juures investorile kasumit ei tule, oli Müür kindel.

KOMMENTAAR

Tuleb mobiilipankadega rinda pista

ASSE SAUGA
krüptoraha ekspert

Ma ei saa väga hästi pihta ideele luua *blockchain*'i tehnoloogiaga reguleeritud pank digiühiskonnale.

Tegelikult ei ole enam vajadust suureks pangaks, kes pakub kõiki finantsteenuseid ühest kohast – eriti krüptorahanduse puhul. Kipub olema nii, et laenude haldamine on ühelt pakkujalt, rahvusvahelised ülekanded teiselt, kaardid kolmandalt, investeeringud neljandalt ja kauplemine viiendalt ettevõttelt.

Polybiuse dokumentidest ei leidnud ka turuanalüüsi. Vähemalt Euroopas on turg üsna täis uusi innovaatilisi digiühiskonna mobiilipanku: Monese, Pocopay, N26 ja Lunar Way. Seega tekib küsimus, kuidas nad suudavad nendega rinda pista.

Tegemist on väga ambitsioonika ideega. Et ma sellesse projekti usuks, peavad nad ennast tõestama. Tehnilise kirjelduse ja veebilehe pealt raha kaasata ei ole keeruline. Samas on turg ja kliendid meeskonnale suure võimaluse andnud, vaatame, mis sealt siis välja kukub.

Investor Madis Müür leiab, et kui panganduskauged inimesed hakkavad panka tegema, siis saab väga palju asju nihu minna.
FOTOD: ANDRES HAABU, POLYBIUS.
IO

Kasutajad pahased

Suur osa tiimist on varemgi krüptorahaga tegelenud.

Firma kaasasutajad Ivan Turõgin ja Sergei Potapenko on mõlemad seotud HashCoinsi nime kandva firmaga, mis tegeleb krüptoraha tehnilise poolega ja müüb muu hulgas spetsiaalset arvutiriistvara. Polybius kasutab samuti HashCoinsi tehnoloogiat ning põhitiim on ühine.

Krüptorahateemalistest veebifoorumitest leiab hulgaliselt kasutajaid, kes on HashCoinsi peale pahased. "Firmat ei saa usaldada! Ei saanud riistvara kunagi kätte!" teatas alles 1. juunil üks foorumi Bitcointalk kasutaja, kes sai enda sõnul pärast mitu kuud kestnud ootamist tagasi vaid osa enda rahast.

Veebiavarustest leiab neidki anonüümseid kasutajaid, kes süüdistavad firmat otseselt petuses. HashCoinsi teatel olid asja taga segadused maaletoojaga ning vaidlused kasutatud tehnoloogia üle, ent praeguseks on firma pakkunud vahetuskaupa ja kahjud hüvitanud.

"Seda on raske tõestada, aga väga paljud inimesed, kes kirjutavad meist halvasti, pole meilt midagi tellinud," ütles ka HashCoinsi juures tootejuhi ametit pidav Vitali Pavlov.

Seda on raske tõestada, aga väga paljud inimesed, kes kirjutavad meist halvasti, pole meilt midagi tellinud.

HashCoinsi tootejuht Vitali Pavlov

Sergei Potapenko

Ivan Turõgin

Teenida tuleb miljardeid

Ühisrahastuse kampaanias osalejad saavad iga paigutatud 10 dollari eest vastu žetooni. Süsteem on küllaltki keeruline.

Veel eelmise nädala keskel oli firma kodulehel kirjas, et sellel, kui palju žetoone kokku on, pole ülempiiri. Lae oleks seadnud vaid kaasatud rahasumma. Praeguseks on aga veebiküljele jõudnud uus info – luuakse kuni 20 miljonit münti ehk kaasamisruumi on 200 miljoni euro jagu.

Kõik väljastatud žetoonid kokku annavad investoritele õiguse 20 protsendile tulevase panga kasumist. See aga tähendab, et nulli jäämiseks peaks Polybiuse krüptopank teenima kokku üle miljardi kasumit.

Selline arvutus pole päris täpne, kuna osa žetoonidest jääb asutajatele. Lisaks on mängus ka boonussüsteem – esimesel kahel päeval sai investor panustatud rahale lisaks 25% rohkem žetoone, edasi muutus boonus ajas üha väiksemaks. Selle nädala lõpus lisažetoone enam ei saa.

See kõik ei tähenda, et investoritel tingimata nahka üle kõrvade tõmmataks. "Paljud, kes sinna raha panevad, ei ootagi dividende," rääkis Müür. Oodatakse hoopis, et žetoonide hind hakkaks tõusma ning paisuks koos krüptorahamulliga veelgi.

Polybiusse investeerimise tingimused on selged – riskid jäävad žetoonide ostja kanda. Firma äriplaan on üsna üldsõnaline. Mõne olulise tehnoloogia kohta ei too firma välja, kuidas see rahaks pööratakse, kuna nii avaldataks saladus, mida näeksid ka konkurendid.

INTERVJUU

Krüptopanga looja: meiega liituvad pankurid

Krüptopanka Polybius loova firma tootejuhi Vitali Pavlovi sõnul liituvad nendega pärast panga loomiseks loodud ühisrahastuse lõppu pankurid kogu maailma pankadest.

KRISTEL HÄRMA,
MÄRT BELKIN
aripaev@aripaev.ee
Äripäev

Eesmärk on luua pank, mis arveldab krüptoraha asemel tavavaluutas, selgitab Pavlov. "Krüptopank võib kõlada segadusse ajavalt," selgitas ta. Küsimustele vastab Vitali Pavlov.

Kes on investorid, kes andsid teile panga loomiseks raha? Keskmine toetaja on haritud noor inimene, kellel on IT-alased teadmised ning kes mõistab hästi uudseid tehnoloogiaid, sealhulgas plokiahelat, ning on nende suhtes entusiastlik.

Meil on toetajaid kogu maailmast, peamiselt Euroopast, Aasiast ja Ladina-Ameerikast. Keskmine summa on ligikaudu 1000 dollarit inimese kohta.

Et investorid kasumisse jääksid, peaks teie ettevõte lihtsate arvutuste järgi teenima miljardeid eurosid kasumeid. Kas see on reaalne? Meil on äriplaan, mis valmis koostöös tiimiliikmetest finantsekspertidega. Üldine idee on välja toodud prospektis ja äriplaanis, mille leiab meie veebilehelt.

Tahaksime muidugi teenida miljardeid eurot kasumit, ent see poleks praeguse algkapitali juures ja ilma uute rahastuvoorudeta võimalik. Aga miljardeid pole vaja, et me piisavalt kasumlikud oleks. Meie peamine eesmärk on luua ning käima saada moodne finantsasutus, mis kasutab uusi tehnoloogiaid. See kõik toimub kooskõlas asjakohaste seadustega. Ka meie toetajad usuvad sellesse eesmärki.

Mis saab investoritest ja nende rahast, kui te panka siiski ei tee? Kaalul on juhtivmeeskonna, nõustajate tiimi ja projektiga seotud muude inimeste ja firmade maine. Meie eesmärk on avaldatud ideed ja plaan ellu viia. Tasub märkida, et meie ühisrahastuskampaania ülesehitus võimaldab toetajal anda enda osalus edasi kolmandale osapoolele.

Millal taotlete Eesti finantsinspektsioonilt tegevusluba? Finantsasutuse jurisdiktsioon viiakse lõpule siis, kui ühisrahastuskampaania läbi saab. Litsentside taotlemise protsess käivitub selle järel. Oleme välja valinud mõne võimaliku jurisdiktsiooni, mis kõik asuvad Euroopa ühisturul. Mõne neist oleme juba avalikustanud. Eesti on nimekirjas kõrgel kohal tänu finantsinspektsiooni konstruktiivsele suhtumisele, mida oleme nendega suhtlemisel seni kogenud.

Paistab, et teie meeskonnal ei ole pangandusko gemust, kuigi teil on pangandussektorist nõuandjaid. Kas sellest piisab? Oleme leidnud kogemustega pankurid, kes pärast ühisrahastuse lõppu meie meeskonnaga liituvad. Praegu töötavad nad teistes finantsasutustes, märkimisväärne osa neist ülemaailmsetes pankades. Kuna kõikidel pankadel on huvide konflikti kohta sisereeglid, ei saa nad Polybiusega ametlikke sidemeid luua, kuni praegused töösuhted läbi saavad.

Teie tiimi taga on firma HashCoins, keda internetifoorumites süüdistatakse, et tegu on pettusega ning nende pakutav riistvara ei jõua kunagi kohale. Mida neile süüdistustele vastate? Oleme foorumis ka ise ametlike vastuseid kirjutanud, kuid kommentaatorite pahameeleks on mitu põhjust. Alustasime tööd 2013. aastal ning siis polnud kaevandamise riistvara varuosade maaletoojaid väga palju ja esines viivitusi meie maaletoojate poolt, mistõttu ei olnud meil võimalik saata riistvara. Olen isiklikult terve aasta suhelnud inimestega, et pakkuda saamata jäänud kauba eest kompensatsiooni, mis oli võrdne või suurem sellest, mille nad ostsid. Üle 90% klientidest, kes riistvara kätte ei saanud, on raha tagasi saanud. Nende lepingud on lõppenud, mõni leping on veel aktiivne ja mõni kasutab pilve kaevandamise süsteemi. Kui keegi on veel selle aasta jooksul kommentaare postitanud, siis me ei müü riistvara enam üle poole aasta.

Seda on raske tõestada, aga väga paljud inimesed, kes kirjutavad meist halvasti, pole meilt midagi tellinud. Internetisuhtlus on selline, et kui keegi räägib mingist probleemist, siis jääb see teistele meelde. Kui mitu inimest kirjutab, et nad pole riistvara saanud, siis teised mõtlevad, et me petame inimesi. Inimesed, kellele me oleme saamata jäänud kauba kompenseerinud, ei ole oma kommentaare eemaldanud.

Vähest positiivset tagasisidet foorumites on lihtne seletada: e-kaubanduse valdkonnas on tavaline, et klient hakkab suurema tõenäosusega tagasisidet kirjutama, kui ta pole rahul.

Blokiahela tehnoloogia on mõeldud hajussüsteemide jaoks. Kui te tahate tööle asuda reguleeritud pangana, peate olema range keskselt juhitud asutus. Kas hajusvõrkude tehnoloogia põhjal loodud keskne institutsioon pole mitte kontseptuaalne viga? Hajussüsteemid tähendavad selles kontekstis tööpõhimõtet. Täpsemalt tähendab see andmebaasi, mis on jaotatud väga suure hulga sõlmede vahel. See on väga turvaline viis andmeid hoida, kuna häkkeril tuleks samal ajal sisse murda enam kui 50% sõlmedest, et seda muuta.

See on kasulik kliendile, kuna loob turvalise keskkonna, ja ka regulaatorile, ku-

TAUST.EE võlglaste nimekirja on lisatud:

Võlgniku nimi	Seotud isikud
Võhu Vein AS	Džamala Gassõmova, Rašad Azimov, Roman Zharkov
Kratt Resto OÜ	Maria Sepper
Rootsu Resto OÜ	Maria Sepper, Reijo Mäll
Nuki & Ko OÜ	Konstantin Tšerešnev, Aleksandr Sergejev
Norges Hus Tootmise OÜ	Andreas Reineberg
Asteek HM OÜ	Mait Kallas
V.S.E TRANS OÜ	Anna Šunkina
Grooman OÜ	Vaido Hindikainen
MLPRO OÜ	Sten Sumberg
Formeret arhitektuur OÜ	Kert Kits
Vesmont Majakeskus OÜ	Jevgeni Ševtšenko
September OÜ	Kalev Jõgeda
Aiki Invest OÜ	Randy Kalm, Inno Käsik
Irdan Grupp OÜ	Andrii Kalinin
BrezzaR OÜ	Olga Eriksson
Brezza Kristiine OÜ	Olga Eriksson
Medkoe OÜ (www.medkoe.ee)	Tiia Andres, Kaido Andres

Võlgniku nimi	Seotud isikud
Bonaparte OÜ (www.bonaparte.ee)	Aile Taru
Universal Industries OÜ (www.universal.ee)	Jüri Vellerand, Janika Sillat
ANMO Auto OÜ	Andreas Tankler
Roofer OÜ	Erkki Vihula
Hippo Trans OÜ	Anton Fedajev
Samelin AS (www.samelin.ee)	Leida Kikka, Riina Vau, Siim Kikka
Elferrum Ehitus OÜ	Sergey Klevanets
SB Tiim OÜ	Gleb Borissov, Valentin Seljugin
F.L.C.S. OÜ	Aleksandr Škodenko
Autosisustus OÜ (www.autosisustus.ee)	Reio Rahumägi, Ahto Saan
RIITO Ehituse AS	Toomas Tromp
Bolltec Logistic OÜ	Andrey Lysov, Vladimir Zuev
KART Performance Trailers OÜ (www.kartgroup.com)	Hendrik Indrek Saar
Canter Invest OÜ (www.kaubaveod.ee)	Peeter Kondratjev
Lintman salong OÜ	Maik Lint
Tuulemeelne OÜ	Tiit Kull
Top HD OÜ	Igor Žukov, Sergey Zhukov
MJA Team OÜ	Mikk Jaeger

KONTROLLI OMA ÄRIPARTNERI TAUSTA!

julianus INKASSO
+372 681 4400, inkasso@julianus.ee
TAUST.EE

VALUUTA

Nafta surus rubla aasta madaltasemele

Peale energiasektori aktsiate sööstis odavnenud nafta tõttu langusesse ka rubla. Reede hommikul sai ühe euro eest 67,12 rubla.

Nii tugeval tasemel oli euro rubla suhtes viimati möödunud aasta detsembris. Kuni selle aasta aprillini rubla aina tugevnes ning alles aprillist näitas jälle nõrkusemärke.

Kuna Venemaa majandust mõjutab suuresti energia eksport, siis on nii rubla kui ka nafta hind ajalooliselt võrdelises seoses. Et praegu on nafta hind langenud viimase kümne kuu madalaimale tasemele – WTI toornafta barrel maksab 42,48 dollarit ja Brenti toornafta alla 45 dollari barrel –, siis vedas see langusesse ka rubla.

Ka Venemaa börsiindeks MICEX on oluliselt langenud: kui veel veebruaris oli see üle 2200 punkti, siis nüüdseks on see vajunud 1840 punktile. Sama karmi languse on teinud ka näiteks Rosnefti aktsia: kui veel aastavahetusel maksis üks aktsia kaugelt üle 400 rubla, siis nüüd on selle hind langenud 315 rublale.

ARIPAEV.EE

na loob kontrolljälje, mida pole võimalik muuta.

Polybius hakkab enda sisesüsteemides kasutama hulka detsentraliseeritud rakendusi. Hea näide on plokiahelal põhinev ligipääsuõiguste haldussüsteem Digital Pass. Teine näide on panga pearaamat, kus talletub turvaliselt tehingute ajalugu.

Üldiselt näitab praegune olukord, kuidas *fintech*-tööstus (finantssektori tehnoloogilised uuendused – toim) maailma muudab. On märkimisväärne, et regulaatorid uurivad uute tehnoloogiate võimalusi, aga see protsess võtab palju aega.

Kas inimesed tahavad krüptopanka – on neil seda vaja? Saame aru, et sõna "krüptopank" võib kõlada veidi segadusse ajavalt. Et arusaamatusi vältida – meie eesmärk on rajada finantsasutus, mis arveldab tavavaluutas, näiteks eurodes ja dollarites, mitte krüptorahas. Sisemised süsteemid kasutavad krüptograafilist tehnoloogiat, peamiselt plokiahelat, et optimeerida andmevahetust ja muid tegevusi. Just nende süsteemidega teeme me enda panga krüptoks.

Kas politsei on teie projekti vastu huvi tundnud? Milliseid selgitusi olete neile jaganud? Oleme vägagi teadlikud seadusandluse piirangutest andmete hoidmise ja töötlemise vallas. Meil on kõikide asjasse puutuvate ametivõimudega pidev ja konstruktiivne dialoog, et enda ideed selgitada ja olla kindlad, et me ühtegi seadust ei riku.

Ernst & Young ütleb, et pole teiega koostööd teinud ja tahab, et te võtaksite oma kodulehelt maha viite nende ettevõttele. Kuidas seda kommenteerite? Viimasel ajal on palju tähelepanu pälvinud see, missugust nõu me EY-lt saime. Meil on hea meel, et seda küsite. Kasutame võimalust, et öelda, et oleme teinud koostööd suurepäraste inimestega EYst, kellest mõni töötab jätkuvalt seal, mõni on liikunud uutele väljakutsetele. Oleme alati avatud tagasisidele ja nõuannetele ning tahaksime tänada EYd nende senise abi eest. Tuleb ka rõhutada, et praegusel hetkel pole meil EYga ametlikku seost.

Meie põhipartner EYs on alati olnud Šveitsi osakonnas töötav Daniel Haudenschild, kes on EYst lahkunud, kuulub meie nõuandjate hulka. Samal ajal peame kõnelusi mitme maineka auditi- ja konsultatsioonifirmaga paljudel teistel teemadel, sealhulgas meie ühisrahastuskampaania auditi asjus.

„Meie eesmärk on rajada finantsasutus, mis arveldab tavavaluutas, näiteks eurodes ja dollarites, mitte krüptorahas.

◀ krüptopanka Polybius loova firma tootejuht Vitali Pavlov.
FOTO: HASHCOINSI INSTAGRAMI KONTO

LÜHIDALT

Rocca al Mare keskus teenis 14 miljonit kasumit

Kinnisvarafirma Rocca al Mare Kaubanduskeskuse ärikasum tõusis ligi 14 miljoni euroni, müügitulu langes 2016. aastal (võrreldes eelneva aastaga) protsendi võrra, 17,01 miljonile eurole, ärikasum aga suurenes 144 513 euro võrra, 13,7 miljonile eurole. Mullu töötas ettevõttes seitse inimest, keskmine brutotasu oli 4620 eurot kuus. Kaubanduskeskuse omanik on Hollandi firma Montalbas B.V, mis kuulub Soome börsiettevõttele Citycon OYj.

SCANMET
FINE METAL POLISHING • SINCE 1994
ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

Scanmet OÜ on 1999. aastal loodud metallide mehaanilise lihvimise ja poleerimisega tegelev allhankeettevõte.
Alates asutamisest on ettevõtte eesmärk olnud oma klientidele metallide pinnatöötlusega seonduvate kvaliteetsete teenuste pakkumine.

Ettevõtte laienemise tõttu Lääne-Virumaale otsime oma meeskonda tublisid, positiivseid metallitööala spetsialiste.

Meeskonda ootame:
CNC-metallitööpinkide operaatorit
roostevabade metallide TIG-keevitajat

Meie pakume:
tänapäevaseid töötingimusi
stabiilset töökohta
konkurentsivõimelist töötasu
arenemisvõimalusi

Kandideerimiseks saada oma CV meiliaadressile:
kalev@scanmet.ee
Mob.: +372 534 00779

ALATES AUGUSTIST 2017 PAKUME ROOSTEVABAST TERASEST MATERJALIDELE ALLHANKETÖID:
- lehetöötlus CN-stantspingiga
- painutustöid CNC-painutuspingiga
- keevitustöid TIG-tehnoloogial

Aadress: Tööstuspargi põik 3,
46601 Vinni alevik, Lääne-Virumaa
Kontakt: juri@scanmet.ee Mob: +372 504 2133

KINNISVARA

Tallinna korteriturg vedas üles kogu Eesti keskmise eluaseme hinnaindeksi

Eluaseme hinnaindeks tõusis esimeses kvartalis eelmise aasta sama ajaga 7,7%, teatas statistikaamet.

Eelmise kvartaliga võrreldes tõusid korterite hinnad 0,7%, samas kui majade hinnad langesid 2,1%.

Tallinna tõus mõjutab ka ülejäänud Eestit

Võrreldes eelmise aasta viimase kvartaliga tõusid korterite hinnad Tallinnas, Tallinnaga külgnevates piirkondades koos Tartu ja Pärnuga. Ülejäänud Eestis korterite hinnad langesid koguni 5,8%.

Võrreldes eelmise aasta esimese kvartaliga on korterite hinnad tõusnud 6,9% ja majade hinnad 9,9%. Sama aja jooksul on Tallinna korterite hinnad tõusnud 7,9%, Tallinnaga külgnevates piirkondades koos Tartu ja Pärnuga 4,9% ning ülejäänud Eestis 5,6%.

Eluaseme hinnaindeks näitab kodumajapidamiste poolt eluaseme soetamiseks tehtud tehingute ruutmeetrihindade muutust. Eluaseme hinnaindeks arvutatakse korterite ja majade kohta.

Tõusid uue eluaseme soetamisega seotud kulud

Võrreldes eelmise aasta esimese kvartaliga tõusis ka omaniku kasutuses oleva eluaseme hinnaindeks 7,4%.

Omaniku kasutuses oleva eluaseme hinnaindeks iseloomustab kodumajapidamiste seisukohast uute eluasemete soetamise ning eluaseme soetaja ja kasutajana tehtavate muude kulutuste hindade muutust. Indeks koosneb neljast osast: eluaseme soetus, muud eluaseme soetusega seotud teenused, eluaseme kapitaalremont ja eluaseme kindlustus.

Omaniku kasutuses oleva eluaseme hinnaindeksit avaldatakse baasil 2010 = 100. Aegrida algab 2005. aasta esimesest kvartalist, eluaseme kapitaalremont on indeksisse lisatud alates 2007. aasta esimesest kvartalist ja eluaseme kindlustus alates 2012. aasta esimesest kvartalist.

ÄRIPÄEV.EE

SEADUS

Riik tõmbab tankistid liistule

Riik otsustas ettevõtete pahatahtlike juhtide elu keerulisemaks teha, muutes nõuded karmimaks.

MARGE VÄIKENURM,
ELIISA MATSALU
aripaev@aripaev.ee
Äripäev

Oleme meeletut lobi teinud. Käinud, palunud ja statistikat näidanud.

võlausaldajate liidu juht Marie Rosin

Nii soovib justiitsministeerium piirata süstemaatilist maksejõuetuse põhjustamist ja tankistide kasutamist, täpsema seaduse väljatöötamiskavatsusega tahetakse välja tulla sügisel.

Läinud kolmapäeval toimus justiitsministeeriumis ümarlaud, kus osalesid kaubandus-tööstuskoja, tööandjate keskliidu, võlausaldajate liidu, rahandusministeeriumi ja maksu- ja tolliameti esindajad.

Kaubanduskoja peadirektor Mait Palts jäi justiitsministeeriumis toimunud aruteludega rahule. "Meil polnud põhjust seal käratseda, kui ministeerium oli me ettepanekutega nõus," ütles ta. Paltsi sõnul oli justiitsministeerium läbi analüüsinud ja teinud täiendusi, kuidas probleemi lahendada. "Tundusid mõistlikud ettepanekud, kuid kuna nägime neid eile esimest korda, siis mõnigi punkt vajab veel analüüsi," rääkis Palts. Seetõttu lepiti kokku, et suve jooksul tehakse probleemidest ja ettepanekutest ülevaade, mida ära teha saab. "Sügisel läheksime nii tempokalt edasi, kui vähegi võimalik," lisas Palts.

Keerukas teema

Palts märkis, et ministeeriumi ja kaubanduskoja ettepanekud eriti ei erinenud. Põhiline arutelu käis selle üle, kes ja kui palju vastutab ettevõtte maksejõuetusse juhtimise eest, kui ettevõtte juhatus on kättesaamatu. "See on keeruline küsimus," ütles ta.

Võlausaldajate liidu eestvedaja Marie Rosin pakkus kohtumisel, et äriregister märgistaks ettevõtted, mis ei ole õigeks ajaks aruandeid esitanud.

"Kui vaatame pankrotistunud ettevõtte nägu, siis enamasti on nad kaks-kolm või rohkem aastat majandusaasta aruande esitamata jätnud," lausus Rosin, kes ootab, et ettevõtetele jääks nüüd lühike periood aruande esitamiseks. "Praegu saaksime ära hoida seda, et see asi ei läheks venima ja hapuks."

Näiteks peaks tulema ärikeeld juriidilise isiku juhatuse liikmele, kus pankrotimenetlus on jäänud välja kuulutamata raugemise tõttu. Tõhusaimaks vahendiks peab Rosin, kui juhatuse liige ei ole ettevõttes majandusaasta aruannet esitanud, siis ta ei saa olla ka uue ettevõtte juhatuses ega likvideerija. "Samas ei kaota see probleemi, et need probleemsed ettevõtted jäävad ikkagi ripakile."

Rosin on toimuvaga rahul. "See on absoluutne töövõit, arvestades, kui raskelt kõik läks," võttis ta paar aastat kestnud protsessi kokku. "Oleme meeletut lobi teinud. Käinud, palunud ja statistikat näidanud."

Praegu on äriregister läinud seda teed, et sundkustutab sarnased ettevõtted. Nii tuli Rosin kohtumisel välja värske ettepanekuga. Kas see jõuab ka seadusesse, ei ole veel selge. Nimelt soovib Rosin, et äriregister looks uue staatuse "majandustegevus peatunud", mis ilmub registrisse, kui ettevõte ei ole majandusaasta aruannet pärast tähtaja kukkumist näiteks kuue kuu möödudes esitanud.

Juhul kui uuenduse sisse tuues selgub, et mõni uue staatuse saanud ettevõte tegutseb, siis saaks firma paluda pikendust aruande esitamiseks, samas peaks seda põhjendama.

Tõmbavad pidurit

"Eesmärk on kaitsta heauskseid ettevõtteid ja turuosalisi ning tõkestada professionaalsete likvideerijate, tankistide kasutamist, ja piirata vastutustundetut ettevõtlust, kus võlad jäetakse väga kergekäeliselt võlausaldajate kanda," ütles justiitsminister Urmas Reinsalu BNSile.

"Põhimõte on paika panna täiendavad nõudmised äriühingu juhatuse liikmele," sõnas Reinsalu. "Kui ta pole varem teises juriidilises isikus juhtivorgani liikmena majandusaasta aruannet esitanud, siis ta ei saaks olla muu äriühingu juhatuse liige ega likvideerija."

Näiteks on tankistidena tegutsenud kinnipeetavad, huvigruppide arusaama järgi peab äriühingu juhatusse kuulumine olema kinnipidamisasutustes karistust kandvatele isikutele keelatud.

"Samuti peaks äriühingutel olema keerulisem jaguneda või ühineda, kui neil on maksejõuetuse oht, samuti peaks saneerimismenetlusel aegumistähtaeg peatuma," rääkis minister.

Ministeerium sooviks Soome eeskujul luua maksejõuetuse ombudsmani ametikoha, kes hakkaks tegema riiklikku järelevalvet pankrotimenetluses.

"Mõte ei ole mitte kehtestada üldisi bürokraatlikke piiranguid kõigile ettevõtetele, vaid mõte on ikkagi selles, et need isikud, kes maksejõuetust põhjustavad, kes on süstemaatilised võlglased, kes äriühinguid pankrotti lasevad või kel on raugemise tõttu lõpetatud äriühingu tegevus, et neil ei oleks liiga mugav. Kokkuvõttes on see väga tõsine ärikeskkonna usaldusväärsuse probleem, mis halvendab ärikliimat ja tekitab umbusku," ütles Reinsalu.

ÄRIPINDADE
MÜÜK | ÜÜR | ARENDUSED

KRISTI LEIDSAAR
Kinnisvaramaakler
Gsm: +372 5560 3055
E-post: kristi@skanton.ee
www.skanton.ee
SK SKANTON KINNISVARA

BREXIT

May: ELi kodanikel lubatakse Suurbritanniasse jääda

Suurbritannia peaminister Theresa May kinnitas, et seaduslikult Suurbritannias elavatel Euroopa Liidu kodanikel ei paluta Brexiti järel riigist lahkuda ja liidust lahkumine ei nõua perede lõhkumist, vahendas Financial Times.

May ütles Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogul, et kõigil ligemale 3 miljonil praegu Suurbritannias elaval ELi kodanikul on võimalik taotleda riigis alalist elukohta. Peaministri sõnul on see võimalik vaid juhul, kui EL nõustub samaväärsed õigused andma ligi miljonile teistes ELi liikmesriikides elavale britile.

May hinnangul on see õiglane ja tõsine pakkumine ja annab Suurbritannias kanda kinnitanud inimestele nii palju kindlust kui võimalik. ELi liidrid on juba varem kinnitanud, et nende eesmärk on tagada oma kodanikele kõik õigused ja hüved, mis kehtisid enne Brexitit.

Erimeelsused võivad tekkida kuupäevades, millest alates Suurbritanniasse sisserännanutele May öeldud õigused kehtima hakkavad, aga ka selles, millised õigused kehtivad ELi kodanike perekondadele, kirjutas Wall Street Journal.

Samuti püsivad erimeelsused selles, kas ELi kohtul peaks olema jurisdiktsioon ELi kodanike õiguste jõustamiseks Suurbritannias. Briti valitsusallika sõnul kuuluvad Suurbritannia kodanikud Ühendkuningriigi kohtute jurisdiktsiooni alla.

May kinnitas, et täna avaldab valitsus dokumendi, kus tuuakse välja stsenaariumid, mis puudutavad Suurbritannias elavaid ELi kodanikke.

ÄRIPÄEV.EE

Veskimägi lobistas seaduse kõpitsemist

Tagatipuks juhtub, et ei ole olemas juhatuse liiget ega aadressi. Pole võimalik jälgi otsida. Tänav võib kirjas olla, aga maja ei ole sellel tänaval.

▲ Enn Veskimägi ettevõtete registreerimisest.
FOTO: RAUL MEE

Suurettevõtja Enn Veskimägi aitas võlausaldajate liidul jõuda selleni, et tankistide elu keerulisemaks läheks.

"Ma olen seda teemat tõesti tõuganud tagant kogu aeg," tõdes näiteks kaubandus-tööstuskoja ja tööandjate keskliiduga seotud Veskimägi, kes suhtles ministrite ja ametnikega, et riik pidurdaks pahatahtlikke skeeme kasutavate juhatuse liikmete tegevust.

"Sellist käitumist, kus ebaausad "ärimehed" kahjustavad kogu Eesti ärikliimat ja muudavad ausate ettevõtjate tegevuse palju keerukamaks, ei saa ega tohi edaspidi enam lubada. Kasutusele tuleb võtta tõhusamad abinõud," teatas nüüd justiitsminister Urmas Reinsalu.

Järgneb intervjuu Enn Veskimäega.

Justiitsministeerium kavatseb tankistide elu keerulisemaks teha. Marie Rosin (võlausaldajate liidu juht) rääkis, et teie aitasite neil jõuda selleni, et ministeerium asja tõsiselt võtaks. Vastab tõele.

Millal hakkasite lobitööd tegema? Kui võlausaldajate liit esimest korda helistas peaaegu aasta tagasi. (Märgib, et tõsisemalt alustas teemaga tegelemist selle aasta alguses, kui muutusi polnud näha – toim.)

Mis sundis teid toona midagi ette võtma? On palju firmasid, kus tankiste juhatuse liikmeks vormistatakse ja võlad korstnasse kirjutatakse. Numbrid hämmastasid mind. Aitasin korraldada kohtumisi võlausaldajate liidul nii maksu- ja tolliameti kui ka rahandusministeeriumiga, aga kõik oli siiski kinni seadusandja taga.

Esimene selleteemaline koosolek oli märtsis rahandusministeeriumis, kuhu oli kutsutud ka justiitsministeeriumi esindaja. Teised olid kohal, aga justiitsministeerium mitte. Siis helistasin justiitsminister Urmas Reinsalule ja palusin, et järgmine ring tema juures korraldataks ja see ka (märtsi teises pooles – toim) korraldati.

Tundub, et teil on omajagu mõjuvõimu. Noh, vähemalt on ära kuulatud. Teema on laual. Võlausaldajate liit tegi enne seda ju ühe ringi peale.

Aga ... Kuulati ära, nagu meil ikka kombeks on. Näiteks tegin riigikogus kolm nädalat tagasi põhjaliku ettekande kutsehariduse, üldse haridusest. Kõik noogutasid ja ütlesid, et tuleb reformida. Minu pikaaegne kogemus ütleb, et ega järgmine päev ei mäletanud keegi, et seal käisin. See on tegelik elu.

Kui palju vaeva nägite, et inimesi laua taha saada? Pidin helistama ja paluma. No ütleme, et maksuamet võttis seda väga tõsiselt, veel Marek Helmi ajal. Helm ütles, et tegelikult peaks initsiatiivi võtma rahandusministeerium justiitsministeeriumiga, et seda jama muuta. Viie minutiga võid registreerida firma ja samamoodi selle ka korstnasse kirjutada ning võlad üles jätta. Võlgade summa on ju kusagil üle 400 miljoni euro.

Justiitsminister reageeris suhteliselt kiiresti. Kohtumine toimus juba paari nädala pärast. See pani isegi imestama. Kuigi justiitsministril on ka muud hobid kui maksude kogumine, tegeleb rohkem muu seadusloomega.

Kelle tõttu see asi siis venis? Pigem rahandusministeerium oli see. Rahandusministeerium vastutab maksude kogumise eest. Sealt võinuks initsiatiivi rohkem olla.

Milline ettepanek teie hinnangul kõige asjalikum on? Olen tõstatanud seda, et firma on võimalik registreerida olematule aadressile. Kuna seda tehakse interneti teel, siis tagatipuks juhtub, et ei ole olemas juhatuse liiget ega aadressi. Pole võimalik jälgi otsida. Tänav võib kirjas olla, aga maja ei ole sellel tänaval.

Miks ei ole midagi tehtud? Arvan, et asi on selles, et reageeritakse, kui keegi jõuliselt sekkub (hilisemas telefonivestluses rõhutas, et kaasas protsessi kaubandus-tööstuskoja ning tööandjate keskliidu – toim). Rääkisin nende kahe ettevõtlusorganisatsiooni nimel, nagu nende juhatusse kuuluv inimene, mitte kui Enn Veskimägi. See oli võib-olla mõjusam.

Järvamaa Kutsehariduskeskus

Järvamaa Kutsehariduskeskus
ÕPPIMINE ON SÜDAMEASI

Paide, Tallinna 46
tel 525 3736, kool@jkhk.ee
Õppekohad asuvad
Paides ja Säreveres

Kutsekeskharidusõpe
- IT-süsteemide nooremspetsialist *3 a*
- Puhastus- ja kodumajandus *3 a*
- Kokk *3 a*
- Logistiku abi *3 a*
- Sõiduautotehnik *3 a*
- Kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitaja *3 a*
- Ehitusviimistleja *3 a*
- Teedeehitaja *3 a*
- Põllumajandustöötaja *3 a 6 k*
- Hobuhooldaja *3 a*

Põhihariduse baasil
- Tegevusjuhendaja *1 a (töökogemus)*
- Hooldustöötaja *2 a*
- Laotöötaja *1 a 6 k*
- Müürsepp *1 a 6 k*
- Pottsepp-sell *6 k*
- Plaatija *6 k*
- Puhastusteenindaja *1 a*
- Kalakasvataja *1 a*
- Müüja-klienditeenindaja *1 a*
- Hobuhooldaja *2 a*
- Põllumajandustöötaja *1 a:* taimekasvataja, veisekasvataja, linnukasvataja, karuslooma- ja küülikukasvataja, lamba- ja kitsekasvataja

Jätkuõpe
- Puhastusteenindaja-juhendaja *6 k*
- Puhastustööde juht *6 k*
- Laohoidja *6 k*
- Biogaasijaama operaator *1 a*
- Põllumajandustootja *6 k:* taimekasvatus-, veisekasvatus-, hobusekasvatus-, küüliku- ja karusloomakasvatus-, linnukasvatus-, lamba- ja kitsekasvatusspetsialist

Keskhariduse baasil
- Veekäitlusoperaator *2 a*
- Müügikorraldaja *2 a*
- Veokorraldaja *1 a 6 k*
- Loomaarsti abiline *1 a 6 k*
- Tegevusjuhendaja *1 a*

Põhihariduse nõudeta
- IT-tugiisik *1 a*
- Puhastusteenindaja *1 a*
- Abikokk *1 a*
- Sisetööde elektrik *1 a 6 k*
- Teetöömasinate juht *6 k*

Suvine põhivastuvõtt **5. juuni – 15. august.**
Võimalus esitada avaldusi ja saata dokumente veebikeskkonnas.
www.jkhk.ee

KINNISVARA

Prantslased ostsid Narvas miljonikinnistu

EfTEN Kinnisvarafond müüs Narvas asuva Prisma kinnistu Prantsuse varavalitsemise ettevõttele Corum, mis investeerib ärikinnisvarasse Euroopas. Tehingu maksumus on 16,7 miljonit eurot.

EfTEN Kinnisvarafondi fondijuhi Viljar Arakase sõnul on tegu järjekorras kaheksanda EfTEN Kinnisvarafondi eduka üksikobjekti müügiga. "Investeering oli meie investoritele kahtlemata edukas ning on hea meel, et selle tehinguga on Balti ärikinnisvaraturule lisandunud uus investor," lisas Arakas pressiteates.

Kuigi EfTEN Kinnisvarafondi tähtaeg saabub 2022. aastal, peab fondivalitseja EfTEN Capital Arakase sõnul oluliseks väljuda aegsasti, mitte oodata fondi lõpptähtaja saabumist.

Prisma kinnistu Narvas aadressil Kangelaste prospekt 29 oli EfTEN Kinnisvarafondi portfellis alates 2013. aasta märtsist. Projekti investeeritud omakapitali tootlus oli 24% aastas ning omakapitali kordaja 1,9.

Corum on Prantsusmaa päritolu varavalitsemise ettevõtte, kelle jaoks on tegu esimese tehinguga Balti riikides. Tehingut nõustas Newsec Leedu.

EfTEN Kinnisvarafond AS on fondivalitseja EfTEN Capitali 2008. aastal asutatud Balti riikide ärikinnisvarasse investeeriv kinnisvarafond.

ÄRIPÄEV.EE

▲ Tänu plokiahelale on võimalik vähendada ooteaegasid ja lühendada seisakuid, ütles SmartLogi välitööde juht Illimar Paul.
FOTO: RAUL MEE

MIS ON MIS

Plokiahel ehk *blockhain*

Erineb tsentraalsetest andmebaasidest jagatud olemuse tõttu – andmebaas eksisteerib samal ajal ja sünkroonsena korraga mitmes kohas.
Tagab andmete täieliku terviklikkuse, mis tähendab, et ükskord plokiahelasse sisestatud info püsib seal igavesti ega ole tagantjärele muudetav.
Selle mõju asjade interneti (IoT) ja tööstus 4.0 keskkonna arengule on hinnatud vähemalt samaväärseks näiteks elektronkirjade ja Linuxi operatsioonisüsteemi turule tuleku mõjuga.
Allikas: logistikauudised.ee

TASUB TEADA

Tooted või teenused, mis on Eestis *blockchain*'iga seotud

idufirmade börs Funderbeam
LHV mobiilne rahakott Cuber
e-tervise sihtasutus
Tallinna börs (katsetab *blockchain*'i tehnoloogiat)
bitcoin ja teised krüptorahad

LOGISTIKA

Uue tehnikaga kaup kiiremini kohale

Pilootprojekt otsib võimalusi vähendada uue tehnoloogia – plokiahela – abil kaupade teeloleku aega vähemalt 3% võrra.

HEIJA-LIIS RISTIKIVI
liis@logistikauudised.ee
Logistikauudised.ee

Kahes logistikakoridoris – Põhjamaadest Lõuna-Itaalia kaudu Maltani ulatuvas Skandinaavia–Vahemere koridoris ja Põhjamere äärest Soome-Vene piirini kulgevas Põhjamere–Läänemere koridoris, mis läbib Baltimaid ja millesse jääb ka Muuga Sadam – viiakse ellu kaks testprojekti, kus plokiahelaplatvormi abil soovitakse kaupade keskmist läbiminekuaega lühendada vähemalt 3% võrra. "Ühe saadetise puhul võib see number tunduda tagasihoidlik, keskmise puhul on aga summaarne võit arvestatav," selgitab projekti vedav SmartLogi välitööde juht Illimar Paul teemaveebile logistikauudised.ee.

Kuidas saab plokiahel tarneaga lühendada? Infovahetuse kvaliteedi parandamisega. Arusaadavalt ei saa plokiahel panna transpordivahendeid kiiremini liikuma, kuid see saab vähendada vigasid ja avada infosulge. Tänu plokiahelale on võimalik vähendada ooteaegasid ja lühendada seisakuid, mille osakaal keskmises läbiminekuajas on suurem, kui seda esmapilgul arvata oskaks.

Näiteks ühe meie Rootsi testettevõtte kaubavagunite keskmine liikumiskiirus Skandinaavia–Vahemere koridoris on vaid 9 km/h. 3000 km vahemaa läbimisele kulub seega 14 päeva. Seda mitte raudtee kiirusepiirangu, vaid seisakute ja ooteagade tõttu. Kui tänu plokiahela kaudu toimuvale infovahetusele selle transpordiahela osapoolte planeerimissüsteemide vahel lüheneb keskmine tarneaeg kas või ühe päeva võrra, on see ettevõte hoidnud kokku 40 000 vaguni rendipäeva maksumuse aastas.

Kas plokiahel on seega rohkem aeglastele vedudele kohane? Kaugeltki mitte. Toodud näide on lihtsalt eriti ilmekas, kuna teekonnal puuduvad füüsilised takistused, kogu ulatuses on tegemist sama 1435 mm Euroopa rööpmelaiusega, kiirusepiirangud on ligi paarkümmend korda kõrgemad ning ei toimu mingeid ümberlaadimisi. Ent ometi on keskmine kiirus väga väike. Kui me aga vaatleme kas või Lääne-Euroopa ja Baltikumi vahelisi osakoormate treilervedusid (LTL) ja võtame välja kõikide vedude keskmise tarneaja, saame tulemuseks samuti üllatavalt suure numbri.

Esmapilgul tundub, et millest jutt. Tarneaeg on ju stabiilselt kolm päeva. Keskmine seda paraku ei kinnita, sest mingi protsent saadetistest unustatakse inforikete tõttu peale võtta ja vead avastatakse alles nädala või paari pärast. Mingi osa saadetistest läheb inforikete tõttu mõneks ajaks terminalides kaduma. Midagi saadetakse valedele aadressidele ja kulub aega, enne kui vead parandada suudetakse jne.

Ka parimad infosüsteemid kipuvad vahel vigu tegema ning süsteemidevahelise infoliikluse puhul kasvab vea tekke oht eksponentsiaalselt. Seda ka EDI-(digitaalne andmeedastus) ühenduste puhul, mida ei jõuta alati muuta sama kiiresti, kui võivad muutuda parameetrid ühenduste otstes.

Keda Eesti ettevõtteist testfirmana näeksite? Kuna Eestit läbib vaid üks meie fookuses olevaist transpordikoridoridest, siis oleme huvitatud ja valmis koostööks kõikide ettevõtetega, kes selles koridoris kaupu liigutavad. Arvulist piirangut seatud pole.

KRÜPTORAHA

Kui suur on bitcoin tegelikult?

PILLE IVASK
kaasautor

Kära ja müra bitcoini ümber on väga võimas ning analüütikud räägivad isegi sellest, et krüptoraha võib tulevikus kogu rahasüsteemi ümber kujundada. On see aga tõenäoline?

Kuigi bitcoin on viimasel ajal tugevalt rallinud ning mitu eksperti koguni väitnud, et tegu on sellise krüptorahaga, mis tulevikus kindlasti ära ei kao, on probleeme selle ümber siiski küllaga. Portaal HowMuch uuris, kui suur on bitcoin tegelikult.

▲ **Krüptoraha bitcoini soovitatakse kaevandada n-ö kooperatiivis.** FOTO: SHUTTERSTOCK

Jääb traditsiooniliste varaklasside varju

Veebisaidi andmeil on kõigi maailma bitcoinide koguväärtus praegu 41 miljardit dollarit. Kuigi see summa tundub esiti väga suur, on see tegelikult väga väike, kui panna see võrdlusse kogu maailma rahaga. Näiteks on Bill Gatesi varandus pea kaks korda suurem kui kõik maailma bitcoinid üldse väärt on.

Kogu maailma raha väärtus kokku on 83,6 triljonit dollarit ja siia alla käivad ka pangahoiused. Teisel kohal on kõigi maailma aktsiaturgude koguväärtus, mis jääb 66,8 triljoni dollari juurde. Seda on kaks korda rohkem kui nii-öelda füüsilisel kujul raha, mis maailmas ringleb. Viimast on 31 triljoni dollari väärtuses. Neljandal kohal on kuld, mille koguväärtus on 8,2 triljonit dollarit.

Ka kaks suurettevõtet on jõudnud pingeritta, nimelt Apple ja Amazon, mille koguväärtus on vastavalt 730 ja 402 miljardit dollarit.

Kõigi maailma krüptorahade koguväärtus on praegu aga umbes 100 miljardit dollarit ehk veidi rohkem kui Bill Gatesi varanduse väärtus, mis jääb 86 miljardi juurde. Google'i ühe asutaja Larry Page'i varanduse väärtus jääb samale tasemele kõigi maailma bitcoinide koguväärtusega ehk 41 miljardi dollari juurde. Page on Forbesi miljardäride nimistus 12. kohal.

Uuringu üks autoreid Raul Amoros tõdes, et kuigi krüptorahad on volatiilsed, on tema hinnangul näha, et inimesed hakkavad traditsioonilist raha ning rikkuse kontseptsiooni unustama ning julgevad katsetada uute asjadega.

Uuring: kaevandamine kullaauk isegi algajale

Ettevõtluskõrgkoolis Mainor kaitstud lõputöös analüüsis finantsjuhtimise eriala üliõpilane Merri Keerd, et eraisik jääb nn pilvekaevandamisega kasumisse isegi bitcoini 440dollarise hinna juures, kuid praegu maksab üks virtuaalvaluuta ühik juba 2500 dollarit.

"Kaevandamise keerukuse tõttu ei ole tavakasutajal kindlasti mõtet üksi oma seadmega kaevandama hakata. Õige energiakulu ja arvutusvõimsuse suhtega seadme valikul võib kasumlik olla ühiskaevandamine ehk oma seadme liitmine veebis n-ö kooperatiivi. Aga alustava investori jaoks on kindlasti lihtsaim võimalus pilvekaevandamine – investor maksab teenustasu ja töö teeb ära teenusepakkuja seade," selgitas Keerd.

Kasumlik

"Näiteks teeniks levinud seadmega Antminer S9 kaevandamisel 1280dollarilise bitcoini väärtuse juures päevas 5,96 USA dollarit kasumit. Teenusepakkuja Hashnest kaudu samaväärsetel tingimustel aga isegi 6,63 dollarit," rääkis Keerd ja lisas, et praeguseks on virtuaalraha hind kahekordistunud.

"Mina soovitaksin teenusepakkujaid Hashnest, Genesis Mining või Eobot. Oma seadmega ühiskaevandamiseks on efektiivseim seade Antminer S9. Jaanuaris 2017 ületas bitcoini väärtus 1000 USA dollari piiri, aga Antminer S9ga kaevandamine oleks kasumlik ka veel väärtuse juures 440 dollarit," lisas Keerd.

Bitcoin on virtuaalne ja detsentraliseeritud valuuta. Suurim erinevus võrreldes tavavaluutadega on kolmanda osapoole ehk panga puudumine.

PANE TÄHELE

Richard Branson investeeris krüptoraha-idufirmasse

Luksemburgis rajatud Blockchaini-nimeline idufirma kogus investoritelt 40 miljoni dollari jagu värsket kapitali, vahendas Bloomberg.

Tegu on ühe suurima summaga, mida Euroopa idufirma saanud on. Blockchain on idufirma, mis loob bitcoiniga seotud tehnoloogiat, ka virtuaalseid rahakotte ja digitaalrahade analüüsisüsteeme. Investorite seas olid näiteks Google'i ettevõte GV ja investeerimisfirma Virgin Galacticu juht Richard Branson.

100

miljardit dollarit on kogu maailma krüptorahade väärtus. Sellest ligi poole moodustavad bitcoinid.

LÜHIDALT

Kaamos Ehitus teenis üle miljoni kasumit

Ehitusfirma Kaamos Ehitus täitis 2016. aastal oma eesmärgi ning teenis üle miljoni euro kasumit.
Äripäeva infopanka jõudnud ettevõtte majandusaasta aruandest selgub, et ehitusfirma Kaamos Ehitus OÜ kasvatas 2016. aastal oma müügitulu 18 protsenti, 16,84 miljonile eurole (võrreldes eelneva aastaga). Ärikasum suurenes 527 826 euro võrra, 1,02 miljonile eurole (107 protsenti).

Eurostauto käive ja kasum vähenesid

Automüüja Eurostauto müügitulu ja kasum langesid eelmisel aastal korralikult, sest Tartu esindus müüdi maha.
Äripäeva infopanka jõudnud ettevõtte majandusaasta aruandest selgub, et sõiduautode ja väikebusside müügiga tegeleva Eurostauto OÜ müügitulu langes 2016. aastal (võrreldes eelneva aastaga) 17 protsenti, 17,16 miljonile eurole. Ärikasum vähenes 262 702 euro võrra, 449 673 eurole. Mullu töötas ettevõttes keskmiselt 42 inimest – viis inimest vähem kui 2015. aastal.

Meie sisustame sinu kontori!
Pakume nii uut kui vähekasutatud kontorimööblit
ECOFURNI.COM KONTORIMÖÖBEL
Kinnarps ISKU efe Martela
• ANTIIK
• KAPID
• KAUPLUSE SISUSTUS
• KONTORITARBED
• LAUAD
• MÖÖBLI LISATARVIKUD
• NAGID
• PEHME MÖÖBEL
• SAHTLIBOKSID
• TAHVLID
• TOOLID
• TURVA-JA HOIUKAPID
• VAHESEINAD
• VAIBAD
HEAD HINNAD!
info@ecofurni.com I www.ecofurni.com

TARBIMINE

Palgaralli ei meelita venelasi poodidesse

MAIT KRAUN
kaasautor

Vaatamata viimaste aastate suurimale reaalpalga tõusule, panevad venelased usinalt raha kõrvale, tarbivad vähe ja ostavad allahinnatud kaupu.

Venemaa reaalpalk kasvas aprillis ja mais 3,7 protsenti (aastases võrdluses), mis on viimase kolme aasta suurim tõus, kirjutas Bloomberg. Jaemüük jõudis samal ajal aga napilt plussi, enne kevadet kukkus see aga 27 kuud järjest. Venemaa keskpank prognoosib, et venelased on tarbimisel tagasihoidlikud veel vähemalt 2–3 aastat.

Inflatsioonirisk on väike

See on ka põhjus, miks keskpank usub, et inflatsioonirisk on lühiajalises perspektiivis väike. Keskpanga juht Elvira Nabiullina ütles, et tarbimise taastumine on "nüüd rohkem silmaga näha". Keskpank otsustas üle-eelmisel nädalal vähendada baasintressimäära. Sellel aastal on intresse langetatud juba kolm korda.

"Liiga vara on hakata muretsema inflatsiooniriski pärast, mis tuleneks tarbimise kasvust," ütles investeerimisfirma Renaissance Capitali peaökonomist Charles Robertson. Tema hinnangul kasvab Venemaa jaemüük sellel aastal 1,5 protsenti ning 2018. aastal 2,2 protsenti.

Venelased kulutavad viimasel ajal rohkem raha kestvuskaupadele – eelkõige ostetakse kaupu, mille ostmist majanduslanguse ajal edasi lükati. Näiteks eelmisel kuul tõusis uute sõiduautode müük aastases võrdluses 15 protsenti – see on suurim kasv alates 2012. aastast.

Keskpanga baasstsenaariumi kohaselt ei kasva tarbimine enne 2019.–2020. aastat kiiremini kui reaalpalk. Mõne aasta pärast peaks hoiuseintressid langema ja majandus hakkab stabiilsemalt kasvama.

Reaalpalk kasvab kiiremini

Jaemüük kasvas eelmisel kuul 0,7 protsenti (aastases võrdluses), aprillis tõusis jaemüük 0,1 protsenti, teatas Venemaa valitsus. Reaalpalk kasvas juba kümnendat kuud järjest ning see trend on ületanud suurelt analüütikute ootusi.

Majanduskasv kiirenes mais 3,1 protsendile (aastases võrdluses). Veel aprillis kasvas majandus 1,7 protsenti, selgub majandusministeeriumi andmetest. Kasvule aitasid kaasa kõik suuremad majandussektorid.

Majapidamised ei taha oma raha aga kulutada, sest valuutakriis on neil veel hästi meeles. Samuti tegi paljude jaoks olukorra raskemaks kaks aastat kestnud majanduslangus. Kui venelastelt küsiti, mida nad kahe kuu palga suuruse lisarahaga teeksid, ütlesid peaaegu pooled, et paneks selle kõrvale, selgub keskpanga küsitlusest.

"Reaalpalk kasvab kiiremini kui jaemüük ja see annab märku, et säästmismäärad, mis on juba praegu kõrged, tõusevad edasi," ütlesid Goldman Sachsi analüütikud Clemens Grafe ja Murat Unur. "Selles staadiumis ei tohiks tugevam majanduskasv tekitada muret inflatsiooni pärast."

Keskmine poodides tehtud ostude summa langes mais (aprilliga võrreldes) 2,3 protsenti, 512 rublale (veidi üle 9 euro), selgub uuringufirma Romiri andmetest. Keskmine ostusumma vähenes küll supermarketites, aga allahinnatud asjade poodides ja väiksemates kauplustest tõusis see 2,9 protsenti. See näitab, et venelased otsivad paremaid hindu.

ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE VAID OMA TEGEVUSELE!
REGISTRAATORID

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.
E–N 10–17, R 10–18
Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608
www.Apuneks.ee

KOMMENTAAR

Ida pool meid oodatakse

Lühinägelik oleks jätta kasutamata meditsiini ekspordi võimalused riikides, mis meie vastu tõsiselt huvi tunnevad.

Pärast Venemaa turu külmumist 2015. aasta alguses on Eesti meditsiinisektori kontaktid Ukraina, Moldova, Kasahstani ja Gruusiaga järjest tihedamaks ja sisulisemaks muutunud. Me hakkame nendes riikides samm-sammult jõudma mitte ainult meditsiiniteenuste, vaid ka teadmiste ekspordini. Eesti arstid ja tervishoiueksperdid käivad rahvusvaheliste projektide raames nendes riikides haiglajuhte ja arste koolitamas ning nende riikide arstid on Eestis stažeerimas.

Iga meditsiiniteadmiste ekspordiga lisanduv euro aitab ravida ka meie majandust, kuid see pole ainus tulu. Võimalus oma kogemusi teiste riikide arstidele edasi anda aitab väärikamalt hinnata meie oma arste ja õdesid ning motiveerida neid Eestisse jääma. Vanema põlvkonna arstid ja meditsiinijuhid ning need arstid-õed, kellel vene keel vabalt suus, saavad oma kolleege nõustades sära silmadesse. See teenib kõige olulisemat eesmärki – võimekust pakkuda Eesti inimestele järjest paremat ravi.

Äri tegemise, eriti teadmiste ekspordi aluseks ei ole raha või masinad, vaid inimesed oma teadmistega ja inimestevahelised suhted. Sama kehtib meditsiinis – just arstide ja haiglajuhtide isiklikul tasandil loodud head kontaktid aitavad meditsiiniteenuste eksporti arendada. Mitu Eesti haiglat on fookuse suunanud Ukraina arstide koolitamisele ja Ukraina arstid käivad Eestis kuni kuuajalistel stažeerimistel.

Teised teenused tulevad kaasa

Tegelikult ei räägi me ainult meditsiini, vaid ka teiste suurt lisandväärtust loovate teenuste ekspordist. Visiitidel on korduvalt tulnud tutvustada Eesti tervishoius tavapäraseid e-lahendusi, samuti on kõnealustel riikidel suur huvi Eesti meditsiinivaldkonna haridusvõimaluste vastu. Näiteks Tallinna Tervishoiukõrgkool ja Moldova tervishoiukõrgkool leppisid hiljuti kokku tudengite ja õppejõudude vahetuses ning koostöös õppeprogrammide arendamisel.

Samas pole Eesti selles valdkonnas turul üksi. Sarnast teenust pakuvad ka teised Euroopa Liidu riigid, näiteks Ukrainas on väga aktiivsed Leedu ja Poola meedikud.

Soovides teadmispõhiste teenuste eksporti suurendada, on kindlasti oluline võimalusel parandada ka diplomaatilise võrgustiku majandusalast võimekust. Keeruline on teha teadmistepõhist äri riikides, kus diplomaatiline tugi on napp.

INGE SUDER
Ida-Tallinna Keskhaigla
turundusosakonna juhataja

Iga meditsiiniteadmiste ekspordiga lisanduv euro aitab ravida ka meie majandust, kuid see pole ainus tulu.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: **www.aripaev.ee**
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Puiduga rahvusvahelisse mängu

Plaanitav puidurafineerimistehas annab Eestile infotehnoloogia kõrval teisegi rajaleidja tunnustega sektori.

Eestile on kasulik olla välisturgudel konkurentsivõimeline mitmes valdkonnas. Teenuste ekspordi vallas on infotehnoloogia olnud väga edukas. Kuid riigi arengu seisukohalt on tähtis ka maailmatasemel tööstus, mis annab tööd erinevatele teenusepakkujatele ja on vääriline partner ülikoolidele ja teadusasutustele. Kui soovime areneda kiiremini kui naabrid, siis üks võimalus on tööstuse liikumine keerukamate toodete ja suurema lisandväärtuse poole.

Oma oksa ei sae

Majanduse püsiva arengu seisukohalt on olulised tööstusharud, mis põhinevad taastuval ressursil ja suudavad eksportida ning tasakaalustada riigi jooksevkontot. Kogu metsa- ja puidutööstuse eksport tervikuna on viimastel aastatel ületanud importi 1,2 miljardi euro võrra.

Puidutööstus vajab töötajaid kõikidel tasemetel lihttöölisest tippspetsialistini ja seda eelkõige väljaspool pealinna. Puidutööstuses on väga oluline osa kulutusi seotud transpordikuludega, mistõttu rajatakse neid võimalikult toorme lähedale. Seetõttu on metsa- ja puidutööstus ka regionaalarengu edasiviija ja koos põllumajandusega üks olulisemaid ettevõtluse kandjaid Eesti maakondades.

Vahemärkusena saab kõigile sektori elujõulisuses kahtlejatele kinnitada, et maailmakogemus on tõendanud, et tugeva puidutööstusega riikides on ka stabiilne ja püsiv metsandus. On ka loogiline, et tööstusharu ei sae oksa, millel ise istub.

Eestis valitseb teadmine, et iga metsast välja toodud puu tuleb maksimaalselt väärtustada. Sellest teadmisest tuleneb ka Est-For Investi kavatsus rajada Eestisse moodne puidurafineerimistehas, mis oleks spetsialiseerunud olemasoleva ressursi väärindamisele. Tehas, mis kasutaks seni ekspordiks minevat paberipuitu ja saeveskites toodetavat puiduhaket. Tehas, mille toodangust saaks tulevikus valmistada teise põlvkonna biokütuseid, aga miks mitte ka süsinikkiudu ja viskoosmaterjale ehk autosid, riideid ja kosmeetika- ja ravimitööstuse komponente.

Plaanitav puidurafineerimistehas on Eesti mõistes ülisuur tööstusinvesteering, mille kogumaht on umbes miljard eurot. Ettevõte aitab tugevasti kaasa tootlikkuse tõusule kogu Eesti majanduses. Kui tootlikkus ühe töötleva tööstuse töötaja kohta on Eestis veidi üle 26 000 euro, siis sama näitaja Soome tselluloositööstuses on 356 000 ja Rootsis 210 000 eurot ehk üle kümne korra suurem. Eestisse kavandatava puidurafineerimistehase puhul aga on tootlikkus planeeritud *ca* miljon eurot töötaja kohta. See on 40 korda rohkem kui Eesti töötlevas tööstuses keskmiselt. Seega võime väita, et kui uude tehasesse võetakse tööle 200 inimest, siis on see samaväärne sellega, nagu asuks Eesti töötlevas tööstuses tööle 8000 uut töötajat.

See ongi üks peamisi võimalusi, kuidas Eestis nappiva tööjõu tingimustes edasi tegutseda ja konkurentsivõitluses ellu jääda. Pärast täieliku tootmisvõimsuse saavutamist tõstab see tehas Eesti sisemajanduse koguprodukti taseme *ca* 1,1–1,4 protsendi võrra kõrgemale 2016. aasta tasemest.

Inimarengu aruanne viitab uuringutele, mis näitavad, et kuigi tööstusettevõtted on peamised ekspordi- ja ka innovatsioonimootorid Eestis, on nende võime maailma tehnoloogia ja innovatsiooni eesliini turusignaale analüüsida ja tõlgendada piiratud, samuti on piiratud nende ettevõtete kodu- ja välisvõrgustikud – kellega ja kui palju tehakse innovatsioonikoostööd.

Lõpptoodete tegemine ja turu tundmine võimaldab riigil püsida majanduse arengukõvera teravamas tipus ja liikuda maailmaturu trendidega kaasa. Neid trende mõista ja suunata saab aga ainult siis, kui oleme ise maailmaturul, kasutame tootmisel kaasaegseid tehnoloogilisi lahendusi ja suhtleme tihedalt ülikoolide teadusasutustega.

Ülikoole läheb väga vaja

Puidurafineerimistehase rajamine ühendab palju erinevaid tehnoloogiaid ja seetõttu on tegemist olulise sammuga Eesti teaduse ja ettevõtluse koostöös. Valminud tehas vajab pidevalt uuendusi, mis eeldavad kõrgtasemel koostööd teadlastega. See esitab tõsise väljakutse teadlastele nii Eestis kui ka väljaspool. Meie ülikoolidel on võimalik tõestada, et neil on piisavalt teadmisi ja ka motivatsiooni, et panustada tehase edasiarendamisse.

Pikemas ajalises vaates ootame lisaks tootlikkuse ja teadmusmahukuse efektidele ka klasterdumist – puidurafineerimistehas vajab väga erinevaid teenuseid, mille pakkujad võivad tehase ümbrusse kobarduda. Samuti eeldame, et tekib ettevõtteid, kes väärindavad puidurafineerimistehase toodangut edasi ja loovad uusi tulevikutooteid ja -teenuseid.

Nii saaksime Eestile infotehnoloogia kõrval teisegi rajaleidja tunnustega sektori – biomassi ja puiduga seonduva biomajandusvaldkonna.

URMAS VARBLANE
majandusteadlane

AADU POLLI
Est-For Investi juhatuse liige

Maailmaturu trende saab mõista ja suunata ainult siis, kui oleme ise maailmaturul.

KOMMENTAAR

Pensionäride etapivõit

Kogumispensioni kiire väljavõtmise võimalus toob kaasa pensionäride vaesusriski.

Kohustusliku pensionisamba muutmist saatnud diskussioon keskendus küsimusele, miks on vaja sõlmida eluaegne pensionileping, ja ei võiks raha pensionärile kohe välja maksta. Kohest väljamaksuvajadust põhjendati sellega, et pensionärid on säästlikud ja teavad ise paremini, kuidas oma rahaga ümber käia. Samuti on nii võimalik katta suuremaid kulusid, mida jooksvast pensionist ei suudeta teha.

Vastuse küsimusele leiame pensionisüsteemi eesmärkidest. Vanaduspensioni eesmärk on tagada tööturult lahkunule regulaarne ja inimväärne toimetulek. Kuna ühiskond vananeb ja töökäte arv väheneb, loodi aastate eest kohustuslik kogumispension, mis tagab ülalpidamise olukorras, kus riiklik pension on väga väike. Nii on prognoosi kohaselt riiklik pension paarikümne aasta pärast 20–25% keskmisest palgast ning sellest üle jääv osa saab tulla üksnes kohustuslikust kogumispensionist ja muudest säästudest.

Kohustusliku kogumispensioni loomine oli ainuõige, sest ilma oleks tulevaste pensionäride elu niru. Sama õige oli ka pensionite eluaegsuse põhimõtte sätestamine, mida praktikas saab ellu viia kohustuslike eluaegsete pensionilepingutega. Probleemi tuum ei ole mitte süsteemi kriitikute rõhutatav pensionäride mitte usaldamine riigi poolt, vaid meie kõigi teadmatus sellest, kui kaua me elame.

Kui elu kulgeb oodatust kauem

Mõni meist elab pensionile jäämise järel 5, teine 20, kolmas aga 35 aastat, kuid kõigile on vaja garanteerida pension nende elu lõpuni. Kuna me oma surmakuupäeva ei tea, muutub võimatuks ka pensioniraha kasutamise ajaline planeerimine. Erinevalt tuhandeid kliente teenindavatest kindlustusandjatest ei ole kodanikel kasu riigi keskmise oodatava eluea prognoosist. Selle järgi elades saaks keskmisest kauem elaval inimesel raha lihtsalt ühel päeval otsa ja ta sõltuks üksnes riigi makstavast pensionist, mis – nagu öeldud – on ebapiisav.

Eluaegse pensionilepingu kasuks räägivad üheselt nii Eestis kui ka mujal maailmas tehtud uuringud, mille kohaselt pensionile jääjad alahindavad oma oodatavat eluiga 25–30% võrra. Ka mitme riigi kogemus näitab, et kogumispensioni kiire väljavõtmise võimalus toob endaga kaasa pensionäride vaesusriski. Seetõttu ei ole otstarbekas lubada kohustusliku kogumispensioni raha kasutada ühekordsete kulutuste katteks, sest pensioni eesmärk on tagada inimesele ülalpidamine tema elupäevade lõpuni, mitte katta teiste valdkondade alafinantseeritust.

Otsus jätta soovitud "paindlikkus" pensionisüsteemi sisse viimata oli väga mõistlik, kuna see nõuab eelnevaid põhjalikke mõjuanalüüse ja kaasnevate riskide teadvustamist. Kuigi Äripäev nimetas seda kindlustusandjate etapivõiduks, on tegelikud võitjad siiski pensionärid ja pensionisüsteem tervikuna.

MART JESSE
Eesti Kindlustusseltside
Liidu juht

Kuna me oma surmakuupäeva ei tea, on võimatu ka pensioniraha kasutamise aega planeerida.

JUHTKIRI

Ähmasel alal liikudes tekivad hirmutavad varjud

Arendaja liigub Nõmme Trummi tänava projektiga kinnisvaraäri hallil äärealal ja on omavalitsuse asi asjad pulkadeni lahti võtta.

Eelmine Äripäev kirjutas juhtumist, kus vastasseisu sattusid Nõmme Trummi tänava elanikud ja Kristjan-Thor Vähi ja Marek Pärtel kui kinnisvaraprojekti arendajad.

Naaberkrundi elanikud tunnevad ennast petetuna: nemad andsid tasu nõudmata loa läbi oma krundi elekter vedada, teades, et üle tee kerkib spordiasutus väikese spaaga. Plakatid reklaamivad ehitist aga kui kodu Nõmme mändide all.

Detailirikka loo osalistel on kõigil omajagu õigust ja põhjendusi. Kindel on aga see, et omavaheline suhtlemine ja ettevõtte selgitused on olnud puudulikud, olgu siis oskamatusest või tahtmatusest kõike puhtsüdamlikult algusest peale ära rääkida.

Häma peente nimetustega

Arenduse naaberkrundi elanikud tunnevad end petetuna, sest paberite järgi oli projekti idee muutunud juba enne seda, kui tasuta elektrijuhtme vedamiseks servituuti küsiti. Tõsi, see juhtus veel krundi eelmise omaniku Merko ajal. Juba siis oli sportlasi teenindava hotelli ja spaa asemel projektist saanud sisuliselt mõne äripinnaga kortermaja. Nagu ka advokaat ütleb, ei ole üheski seaduses keeldu, et ärimaal korteriomandit olla ei tohiks. Oleks aga olnud aus see nii ka välja öelda.

Nimetuste apartementhotell või külaliskorter taga ei ole Eesti kontekstis korterid, mida saab broneerida, et neis siis lühemat või pikemat aega peatuda. Siin on see peitenimi tavalistele kodudele, mida õige nimega nimetamast takistab maa sihtotstarve, kuhu need rajati – ärimaa. Need, kes arvasid, et ridade vahelt lugemise oskust ei lähe pärast nõukogude aja lõppu enam vaja, eksisid.

Panga jaoks on vahe olemas

Loomulikult võib mändide alla endale kodu osta, arvestama peab ainult, et pank nõuab sellisel juhul tavapärasest kopsakamat omafinantseeringut. Kui pool külaliskorteri hinnast on olemas, pole probleemi.

Kristjan Thor-Vähi ennast naaberkrundi elanike ees kuidagi vastutajaks ei pea – tema pole spordikeskust kellelegi lubanud ja miski teda seda ka ehitama ei kohusta. Ja on loomulik ka, et kümne aastaga äriideed muutuvad – kunagi õitsenud vahvli- ja suhkruvatiäri enam samuti suurt kasumit ei tõota. See-eest sama loomulik on, et paberil kirjapandu vastab sellele, mida ehitatakse ja pärast ka klientidele müüakse.

Seda lubaski Nõmme linnaosavalitsus nüüd uurida.

On aga veel üks pisiasi, mis ehitusele varju heidab. Nimelt anti ehitusluba välja pea kümme aastat tagasi ja selle kehtivuseks on vaja, et oleks kahe aasta jooksul selle saamisest töid tehtud. Kunagi saadetud ehituse alustamise teates väidetud lammutus- ja pinnasetöid pole naabrid aga märganud. Pinnasetööd aga ongi sellised, mida seitsme aasta pärast tõestada on juba raske, nii et karta on, et sinna see asi jääb ka.

Riskantne mudel

Nõmme linnaosavalitsus on siin veel üks osapool, kes pole suhtlemisega hakkama saanud. Naaberkrundi elanik on oma kirjadele sisulist vastust ootama jäänudki. Alles nüüd läks tegevus käima.

Facebooki ja kodanikualgatuse ajal ei soovita ühelgi ettevõttel suhtlemist asjaosaliste ja ka lihtsalt lähedal seisjatega kõrvaliseks asjaks pidada. Kus pole fakte, seal tõstab pead fantaasia, ütles Raivo Vare kiire raudtee projekti kohta, ja selles juhtumis kehtib see sama palju.

REPLIIK

Doktorikraad toob innovatsiooni koju kätte

Innovatsiooni toel tõusvas majanduses on doktorikraadil tähtsus ka erasektoris, mitte vaid akadeemias.

MAILIS REPS
haridus- ja teadusminister

Doktorikraad ei ole erasektori poolt kuigi palju väärtustatud.

Valitsuskoalitsioon on seadnud üheks eesmärgiks suurendada erasektori ning teadus- ja arendustegevuse koostööd ning stimuleerida ettevõtete enda teadus- ja arendustegevust. Põhjused on üsna selged – tõsiseltvõetav majanduskasv sõltub lisaks maksupoliitikale üha enam innovatsioonist ning võimekusest luua suuremat lisandväärtust.

Riik saab aidata kaasa erasektori investeeringutele, suurendades panust teadus- ja arendustegevusse. Siinkohal tuleb ka tunnustada – ettevõtjate tellitud teadus- ja arendustegevuse maht on viimastel aastatel kasvanud, ent võiks tulevikus hõlmata rohkemaid majandussektoreid.

Omaette küsimus on, kui palju oskavad ettevõtjad väärtustada doktorikraadiga potentsiaalset töötajat, kes võiks innovatsiooni koju kätte tuua. Teadus- ja innovatsioonipoliitika seire programmi raames tehtud doktoriõppe tulemuslikkuse analüüsis toodi välja, et doktorikraad ei ole erasektoris kuigi palju väärtustatud. Innovatsiooni hindavas maailmas ning selle toel tõusvas majanduses on aga doktorikraadil tähtsus ka erasektoris, mitte vaid akadeemias.

Lisaks uuendame ka kutsehariduse rahastamismudelit, et võimaldada kutsehariduasutustele suuremat paindlikkust muutuva olukorraga toime tulekuks. Maailmas on konkurentsivõimelised need, kes suudavad muutustes sammu eespool olla.

ÄRIPÄEV EETRIS

Kogu tõde ühisrahastusest

Laenud, firmade osakud ja idufirmade börs – millised on ühisrahastusplatvormide võimalused ja ohud ning miks investor Toomas seda valdkonda oma vara kasvatamise kohana väldib.

▶ **Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.**

3,2

miljonit inimest teistest Euroopa Liidu riikidest elab Suurbritannias, ligikaudu miljon britti elab teistes ELi riikides. Nende õiguste üle tuleb juttu lahutusläbirääkimistel.

toimetaja Juhan Lang
tel 667 0136
juhan.lang@aripaev.ee

HIND

BRIC riikidesse investeerides tuleb arvestada peadpööritava volatiilsusega

iShares MSCI BRIC ETF osaku hind USA dollarites

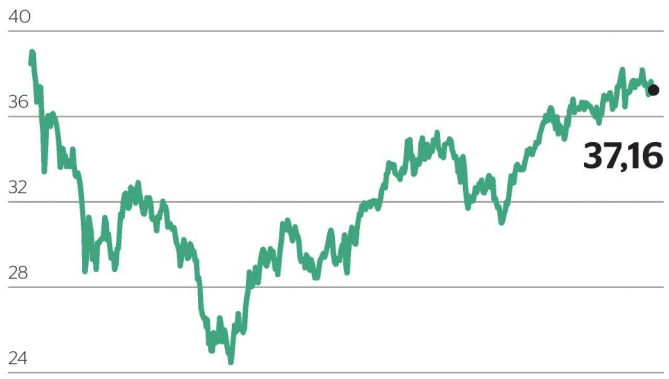

ALLIKAS: BLOOMBERG

TURUD

BRIC on jälle popp

Selle sajandi alguses üheks kõlavamaks ja lootustandvamaks investeeringuks kujunenud BRIC-riigid kaotasid alates 2012. aastast tugevalt populaarsust.

FREDY-EDWIN ESSE
kaasautor

40

protsenti kaotas suurim BRIC-le keskenduv fond 2012. aasta lõpust kuni 2016. aasta alguseni.

Nagu habe hipsterite põskedel, on ka BRIC-riigid taas moes ja isegi investor Toomas on kasutanud võimalust neisse investeerida.

Investorid on taas avastanud nelja suure areneva turuna tuntud BRIC-riigid ehk Brasiilia, Venemaa, India ja Hiina. Raha sissevool riikidesse on mitme aasta tipus ja see on aidanud ka aktsiaturud uuele kõrgusele. Ekspertide sõnul panustavad investorid maailmamajanduse kasvule, mis suurendab nõudlust nimetatud riikide tooraine ekspordi järele ning kasvatab sealset keskklassi ja rahvastiku ostujõudu.

Tegu on mõnes mõttes täieliku kannapöördega investorite suhtumises neisse riikidesse. Suurim BRIC-le keskenduv börsil kaubeldav fond (ETF) kaotas 2012. aasta lõpu ja 2016. aasta alguse vahepeal 40% oma väärtusest, sest kõigis nimetatud riikides oli tõsiseid probleeme. Brasiilias tekkis poliitiline ebastabiilsus ja riik jäi ilma oma kõrgest krediidireitingust, Hiina majanduskasv aeglustus ja tekkisid mured, Venemaad sandistasid nafta hinna langus ja lääneriikide sanktsioonid ning India kaubandusdefitsiit muudkui paisus.

"Paranevad fundamentaalnäitajad, atraktiivsed valuatsioonid ning kõrge tootlus maailmas, mis januneb tootluse järele, on muutnud arenevad turud taas atraktiivseks, sealhulgas ka mõne BRIC-riigi," kommenteeris Bloombergile Morgan Stanley Investment Managementi portfellihaldur Jens Nystedt.

Andmed näitavad, et mitteresidentide investeeringute sissevool BRIC-riikidesse kasvas mais 166,5 miljardit dollarit, samas kui aasta varem oli väljavool 28,3 miljardit dollarit. Esimeses kvartalis oli raha sissevool Hiina aktsiaturgudele kahe aasta suurim ning nõudlus India võlakirjade järele ligi kolme aasta kõrgeim.

Viie aastaga ligi 90% miinust

Praegu hakkab paistma, et BRIC on taas oma nime väärt. Selle väljendi tõi kasutusele 2001. aastal toonane Goldman Sachsi ökonomist Jim O'Neill ning akronüüm BRIC muutus kiiresti kasvava areneva turu sünonüümiks. Hiljem lisas osa analüütikuid lõppu veel S-tähe, mis tähistab Lõuna-Aafrikat.

2013. aastale eelnenud kümme aasta aktsiaturgude keskmine tootlusmäär BRIC-riikidel oli 17% aastas, umbes kaks korda rohkem kui arenenud riikidel keskmiselt. 2012. aasta lõpus vallandus paanika, et paljud arenevad turud, sealhulgas India ja Brasiilia, ei suuda meelitada vajalikus koguses välisinvesteeringuid. 2015. aasta oktoobris oli Goldman Sachs sunnitud lõplikult sulgema BRIC-riikidele keskenduva fondi, sest fond oli 2010. aasta tipust kaotanud 88%.

Selle aasta alguses soovitasid Goldmani analüütikud aga klienditel taas investeerida Brasiilia, Venemaa ja India valuutasse. Jim O'Neill, kes töötas David Cameroni teises valitsuses kaubandusministrina, usub endiselt BRIC edusse ja tema sõnul on hirmud Hiina majanduse aeglustumise pärast üle paisutatud. Tema jaoks on endiselt suurim lugu arenevate turgude tarbijate kasv, mida veab Hiina paisuv keskklass.

Äripäeva Akadeemia

Turundamine Facebookis ja Instagramis

Kuidas sotsiaalmeedia enda kasuks tööle panna?

30.08.2017

Andrus Kiisküla

329 € (km-ga 394,80 €)
Kehtib kuni 30.06.17
Tavahind: 359 € (km-ga 430,80 €)

Info ja registreerimine: Tanel Tammiku / tel: 667 0285 / e-post: tanel.tammiku@aripaev.ee / akadeemia.aripaev.ee

BRIC-riikide juhid G20 kohtumisel Hanzhous, lisaks Brasiiliale, Venemaale, Indiale ja Hiinale on kambas ka Lõuna-Aafrika, keda vahel nimekirja lisatakse. FOTO: EPA

Indias peaksid peaminister Narendra Modi reformid aitama kiirendada majanduskasvu ja välisinvesteeringute sissevoolu, mis võib muuta India üheks dünaamilisemaks turuks järgmise paari aasta jooksul, ütles kliendikirjas T. Rowe Price'i portfellihaldur Charles Knudsen.

Venemaa on suurim küsimärk

Bloombergi küsitletud analüütikud prognoosivad, et India peaks järgmise kolme aasta jooksul võtma Hiinalt tagasi kiireimini kasvava suure majanduse tiitli.

Brasiilia puhul nähakse, et olukord väga palju hullemaks enam minna ei saa. Maailmas on siiski ainult üks Venezuela. Lõuna-Ameerika suurim majandus on välja tulemas viimase saja aasta rängimast majanduskriisist ning ekspertide sõnul on raske ette kujutada, mis peaks Brasiilias hullemaks minema, et investoreid veel enam välja ajada.

Venemaa on ilmselt suurim küsimärk. Nafta hind on praegu selgelt alla 50 dollari barrel ja kuigi riik on üritanud hajutada riigieelarve sissetulekuid, siis laialt vohav korruptsioon pärsib arengut. Lisaks tuleb veel arvesse võtta lääneriikide sanktsioone, aga kui toorainehinnad peaksid maailmamajanduse tugevnedes tõusma, siis Venemaal on palju riike üle maailma, kuhu oma kaupa eksportida.

Ka investor Toomas otsustas ühte BRIC-riiki investeerida, mida ta enda sõnul nimetab vastuoluliseks investeeringuks ja nõrganärvilistele seda ei soovita. Kui teema pakub huvi, siis tasub investor Toomase tegemistel silma peal hoida. Mind ennastki huvitab, kuidas Toomase ebatüüpiliselt riskantne käik välja mängib.

TOORAINE

Analüütik: OPECi naftalepe uut aastat üle ei ela

Macquarie' analüütik Ian Reid tõdes, et praegusele naftaleppele uuel aastal pikendust loota ei maksa, vahendas CNBC.

"Näeme, et OPECi lepe saab läbi uue aasta keskel. See tähendab, et uuel aastal on oodata suurt naftatulva," vihjas Reid sellele, et musta kulla hind hakkab tulevikus langema.

Reid lisas, et tegelikult on juba praeguse OPECi leppe efektiivsus küsitav. Ta märkis, et peamised mängijad naftaturul on siiski USA kildanaftatootjad, kuna nende toodang on tõusnud stabiilsemalt, kui enamik turuosalisi arvanud oli.

50

dollarist allapoole peaks Macquarie' analüütikute hinnangul jääma tuleval aastal naftabarreli hind.

Reidi sõnul siseneb naftaturule üha enam kildanaftatootjaid ning see tähendab, et Saudi Araabia ja teiste OPECi liikmete ponnistused ei kanna suure tõenäosusega vilja. "OPEC ei saa nafta hinda sellisele tasemele, et takistaks kildanaftatootjaid turule sisenemast. OPEC on tagaajaja rollis," selgitas Reid.

Macquarie' analüütikud ei oota erilist nafta hinna tõusu ei 2018. ega ka 2019. aastaks.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

REKLAAM

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,75	0,75	1,15	1,25	1,35	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501, www.versobank.com
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

REKLAAM

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
Endover Kinnisvara - Vega Residents	EE3300111228	30.05.2017	30.05.2019	11,00%	kvartaalne	100	6 500 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000
IuteCredit Europe A9	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000

REDGATE CAPITAL

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

REKLAAM

LHV Varahaldus

21.06

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,62	1,62	1,62	2,56	2,06	4,40	3,94	4,71	704 054 477
Pensionifond M, EUR	1,27	1,27	1,27	1,76	1,39	2,69	3,29	4,03	86 703 108
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,71	-0,16	-0,33	1,73	2,52	64 079 611
Pensionifond XL, EUR	1,42	1,42	1,42	2,96	2,69	5,70	4,56	5,59	121 356 120
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,20	-0,16	-0,16	1,70	2,64	20 618 884
Täiendav Pensionifond, EUR	1,66	1,66	1,66	3,21	3,53	8,01	6,04	6,75	9 345 237
LHV Pensionifond Indeks	0,69	0,69	0,69		2,95	-	-	-	5 442 701
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,70	0,70	0,70		5,20	-	-	-	965 717
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,77	1,77	1,77	8,62	1,21	3,79	3,74	6,57	4 660 744
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,79	0,79	1,97	-0,38	-0,50	0,49	1,70	539 264
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,20	11,31	11,31		-0,26	1,90	-7,84	8,53	11 246 110,10
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,31	10,42	10,42		9,98	24,07	6,37	6,82	4 248 695,53
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,59	6,66	6,66		9,98	24,07	6,37	6,82	-

Nordea Pensions Estonia

21.06

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,13	1,13	1,13	6,31	2,49	7,42	3,5	5,28	214 430 596,26
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,57	3,07	11,38	5,18	6,8	29 297 200,51
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,03	1,77	3,85	2,15	3,54	23 702 348,88
Nordea Pensionifond C, EUR	0,89	0,89	0,89	2,20	0,44	0,01	1,67	2,26	13 134 585,32
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,54	1,57	1,56	12,76	3,68	15,36	6,67	9,02	10 973 512,50
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,82	0,81	3,56	1,39	3,33	2,84	3,59	2 383 822,69

Trigon Asset Management

21.06

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Trigon Balti Fond C, EUR	20,20	20,92	20,51	6,45	7,46	18,28	15,56	12,59	1 558 304,46
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	32,28	33,42	32,77	11,80	17,55	36,26	7,58	13,40	115 010 939,67
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	21,00	21,74	21,32	22,12	-14,27	25,57	6,23	2,54	8 493 169,80

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Tea, mis toimub!

Äripäev
Logistikauudised.ee

Äripäev Nr 121 (5719) 26. juuni 2017

ISSN 1406-2585

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Teeks Michael O'Learyt järele?

Kui lugesin, et Ryanairi juht aktsiatest 72 miljonit võttis, meenus, et minulgi on veel kasumit saada.

Investeerimise puhul on hea see, et milleski ei saa päris kindel olla. Umbes aasta tagasi ostsin ma juurde 360 Ryanairi aktsiat hinnaga 11 eurot tükk. Ning jaanuaris müüsin maha kokku 442 aktsiat, kui selle hind liikus 14,68 euro peal. Toona õnnitlesin end korraliku kasumi võtmise eest. Kuigi fundamentaalanalüüs näitas, et Ryanairi näol oli ka viimase müügi ajal tegu väga hea ettevõttega, millel on tugev tulevikupotentsiaal, ei uskunud ma väga, et aktsia suurelt tõuseb. Nüüd näen, et sõrm läks liiga vara päästikule.

Viimastel kuudel head tulemused

Nimelt on Ryanairi aktsia alates aasta algusest kosunud ligi 29 protsenti. Aktsiale on pannud õla alla Ryanairi head majandustulemused: lisaks käibe-kasumi kasvatamisele astub Ryanair jõuliseid samme Kesk- ja Ida-Euroopas ning pakub sealsetele lennufirmadele vägagi tugevat konkurentsi. Saksamaal astub ta kannale näiteks Lufthansale ning see kõik kajastub reisijate arvu kasvus: mais lennutasid iirlased 11,8 miljonit reisijat, mis tähendab eelmise aasta maiga võrreldes 11protsendist kasvu. Sarnaseid numbreid on Ryanair näidanud viimased paar kuud.

Selle üle, kas kitsamad istmed reisijate jaoks head on või ei, võib vaielda, aga Ryanairi ärimudel näitab, et nad suudavad väga konkurentsitihedal turul edukad olla. Sisuliselt on Ryanair algusest peale teinud seda, mida paljud teised lennufirmad alles tegema hakkavad, ehk panustanud suurelt kulude kärpimisele.

Lennundust toetab ka odav nafta, mis aitab pileti hinna reisijate jaoks soodsana hoida.

Pangad suurt tõusu ei usu

Kuid Ryanairi juhi Michael O'Leary otsus juuni alguses ligi 4 miljonit aktsiat 72 miljoni euroga rahaks teha paneb mõtlema, kas tasuks teha sama liigutus, kuigi mitu korda väiksemas mahus. Ryanairi aktsia on jõudnud väga kõrgele tasemele ning mul on sealt praeguse seisuga veel üle tuhande euro kasumit võtta.

Ma olen turgude suhtes praegu pigem pessimistlikult meelestatud ning viimane piisk karikasse oli juuni esimeses pooles avaldatud Deutsche Banki prognoos, mille järgi vähemalt 12 kuud maailma suurimal, USA börsil kriisi lõhnagi veel tunda ei ole. Meenub raamat "The Big Short", kus elegantselt tõestati, et mitte miski ei ennusta eelseisvat kriisi paremini kui suurpankade kinnitus, et turgudel on kõik kõige paremas korras. Aga ma loodan, et eksin ja näen, kuidas mu portfelli aktsiad püstises joones tõusevad.

Möödunud nädalal avaldasid uue prognoosi Ryanairi kohta ka Citigroup ja UBS – mõlemad olid seda meelt, et hoida aktsiat tasub, aga osta enam mitte. Hind on liiga kõrge ning pole kindel, kas kontsern ka järgnevatel kuudel suudab nii head tõusu teha. Ja tõusu peale investor lootma peab, sest regulaarseid dividende Ryanair ei maksa.

> **Selle üle, kas kitsamad istmed reisijate jaoks head on või ei, võib vaielda, aga Ryanairi ärimudel näitab, et nad suudavad väga konkurentsitihedal turul edukad olla.**
>
> **investor Toomas**

HIND

Ryanairi aktsia on sel aastal hoo sisse saanud

eurodes

ALLIKAS: BLOOMBERG

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL

Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus

+0,06%

väärtus 280 044,21 eurot
50% aktsiad / **43%** raha / **7%** võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Baltic Horizon Fund	**1,20**
Lerøy Seafood	0,91
Ryanair	0,70
iShares MSCI Brazil Capped (EWZ)	0,52
Olympic EG	0
Apranga	0
Berskhire Hathaway B-aktsia	0
Apple	-0,22
Microsoft	-0,37
Tallink	-0,43
Statoil	**-1,28**

Viimased tehingud

Ostis: 19. juunil 100 iShares MSCI Brazil Capped (EWZ) osakut hinnaga 30,91 eurot osaku kohta. Tehingusumma oli 3091,20 eurot. Teenustasu oli 14,13 eurot.
Müüs: 11. mail 210 Lerøy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 €. Teenustasu oli 15,06 €.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

1132,89 **-0,26% ▼**

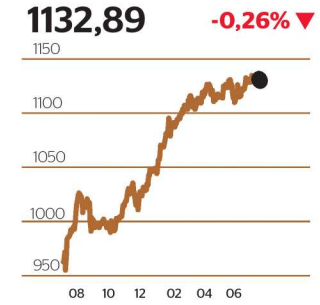

perioodi kõrgeim	1135,87
perioodi madalaim	955,95

INVESTOR

Kui rikas on Donald Trump?

Bloomberg arvutas välja, et vaesem kui aasta varem.
Kui möödunud aastal hinnati Donald Trumpi äride koguväärtuseks 3 miljardit dollarit, siis sel aastal leidsid Bloombergi miljardäride indeksi koostajad, et USA presidendi varad on kahanenud 2,9 miljardile dollarile.
Selle on eelkõige tinginud kolme Manhattani ärihoone väärtuse langemine. Trump Toweri, 40 Wall Streeti ja 1290 Avenue of the Americase väärtus on Bloombergi hinnangul langenud ohvriks USA uutele äripindade trendile. Nimelt otsitakse New Yorgis kontoreid pigem tuttuutesse hoonetesse ning vanem kinnisvara ei lähe enam nii hästi kaubaks.
Ajal, mil Trumpil kinnisvaraäri nii hästi ei lähe, on ta suutnud aga vabade vahendite osakaalu kasvatada aastaga 170 miljonilt dollarilt 230 miljonile dollarile. See on tingitud nii paari kalli kinnisvara müügist kui ka asjaolust, et Trump müüs möödunud suvel maha suurema osa oma aktsiaportfellist.

PANE TÄHELE

Nafta surus rubla langusesse. Reedel sai euro eest 67 rubla.

Scandinavian Airlines kahekordistab säästuprogrammi kolmele miljardile Rootsi kroonile.

Krüptorahatehnoloogia idufirma Blockchain kaasas investoritelt 40 miljonit dollarit.

BÖRSIKAUBAD

Kütused 22.06

USD

Nafta IPE, bbl	45,20
Nafta NYMEX, bbl	42,75
Mootoribensiin, t	484,75
Diislikütus, t	422,25
Kerge kütteõli, t	413,25
Masuut (1% väävel), t	292,50
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,893

Põllumajandus 22.06

nael = 453,59 g

Kohv NYBOT, USc/nael	118,95
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	395,90
Kakao NYBOT, USD/t	1813,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	144,20
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	359

Värvilised metallid 21.06

USD/t

Alumiinium LME	1874
Vask LME	5677
Plii LME	2148
Nikkel LME	8930
Tina LME	19525
Tsink LME	2589

Väärismetallid 22.06

USD/unts, unts = 31,105 g

Kuld COMEX	1252,38
Plaatina NYMEX	932,78
Pallaadium NYMEX	888,98
Hõbe COMEX	16,57

VALUUTA

Euroopa Keskpank

Austraalia dollar	AUD	1,474
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	7,609
Hongkongi dollar	HKD	8,695
India ruupia	INR	71,901
Jaapani jeen	JPY	124,210
Kanada dollar	CAD	1,480
Korea won	KRW	1273,110
Norra kroon	NOK	9,516
Poola zlott	PLN	4,237
Rumeenia leu	RON	4,590
Singapuri dollar	SGD	1,549
Suurbritannia nael	GBP	0,878
Šveitsi frank	CHF	1,086
Taani kroon	DKK	7,440
Tai baat	THB	37,900
Tšehhi kroon	CZK	26,266
Türgi liir	TRY	3,931
Ungari forint	HUF	309,130
USA dollar	USD	1,115

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▼
9,7614

EUR/RUB ▼
66,8652

BÖRS

Tallinn 22.06

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,330	0,00	-	16,6	4,9%	0,82	0,8%
Baltika	0,280	-2,44	201	59,8	4,1%	2,46	0,0%
Ekspress Grupp	1,350	0,00	806	9,2	9,1%	0,83	4,4%
Harju Elekter	4,150	-0,72	5 586	2,6	48,3%	1,25	4,3%
LHV Group	10,400	0,00	12 531	13,7	21,0%	2,87	1,4%
Merko Ehitus	9,210	-0,65	3 802	26,7	5,0%	1,33	4,5%
Nordecon	1,270	0,79	2 858	13,5	8,9%	1,20	7,1%
Olympic EG	1,680	0,00	31 588	8,8	26,6%	2,34	6,0%
PRFoods	0,375	0,00	-	33,1	1,9%	0,64	0,0%
Pro Kapital Grupp	2,200	0,00	-	-	-2,7%	1,44	0,0%
Silvano FG	2,760	-0,72	6 231	10,4	24,2%	2,52	7,2%
Skano Group	0,605	0,00	-	129,2	-23,0%	0,60	0,0%
Tallink Grupp	0,921	-0,43	263 932	14,0	5,4%	0,76	3,3%
Tallinna Vesi	12,500	-0,79	39 427	13,1	20,1%	2,64	4,3%
Tln Kaubamaja	9,170	0,22	8 125	14,5	15,4%	2,24	6,9%
Trigon PD	0,685	0,00	-	146,3	-2,1%	1,28	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,345	0,00	807	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Riia 22.06

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	6,50	2,36	17,1	0,5	-
Latvijas Gaze	9,80	0,00	12,1	0,7	-
Olainfarm	10,50	-0,94	12,8	1,5	-
SAF Tehnika	4,81	-0,41	15,1	1,3	-

Helsingi 22.06

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	6,15	-2,07	21,2	4,5	2,6
Citycon	2,30	-1,96	15,3	0,9	6,1
Elisa Comm.	34,53	-0,52	20,9	5,3	4,3
Finnair	6,36	0,00	-	1,0	-
Fortum	14,21	-0,70	24,9	0,9	-
HKScan	3,19	-0,31	-	0,4	5,0
Kesko	46,66	-0,28	51,8	2,2	4,3
Neste Oil	34,81	-2,03	-	2,2	3,7
Nokia	5,74	-0,17	-	1,7	-
Olvi	31,34	-0,06	18,5	3,1	2,4
PKC Group	23,74	0,81	84,8	3,6	-
Stockmann	7,24	-1,16	-	0,5	-
Stora Enso	11,80	-0,92	-	1,6	-
UPM Kymmene	25,26	-1,33	-	1,7	3,8
YIT	7,27	-0,95	-	1,6	3,0

Vilnius 22.06

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,54	0,00	-	2,5	6,3
Invalda	4,600	0,00	-	1,1	-
Linas Agro	0,635	0,00	28,6	0,6	-
Panevezio Statybos	1,010	1,00	-	1,6	-
Siauliu Bankas	0,486	-0,82	2,2	1,2	-
Snaige	0,300	0,00	-	0,6	-

Grindeks ▲
+3,62%

Baltika ▼
-2,44%

LOE VEEBIST
Värsked börsiuudised: **www.aripaev.ee/bors**
Turuülevaade: **investor.aripaev.ee**